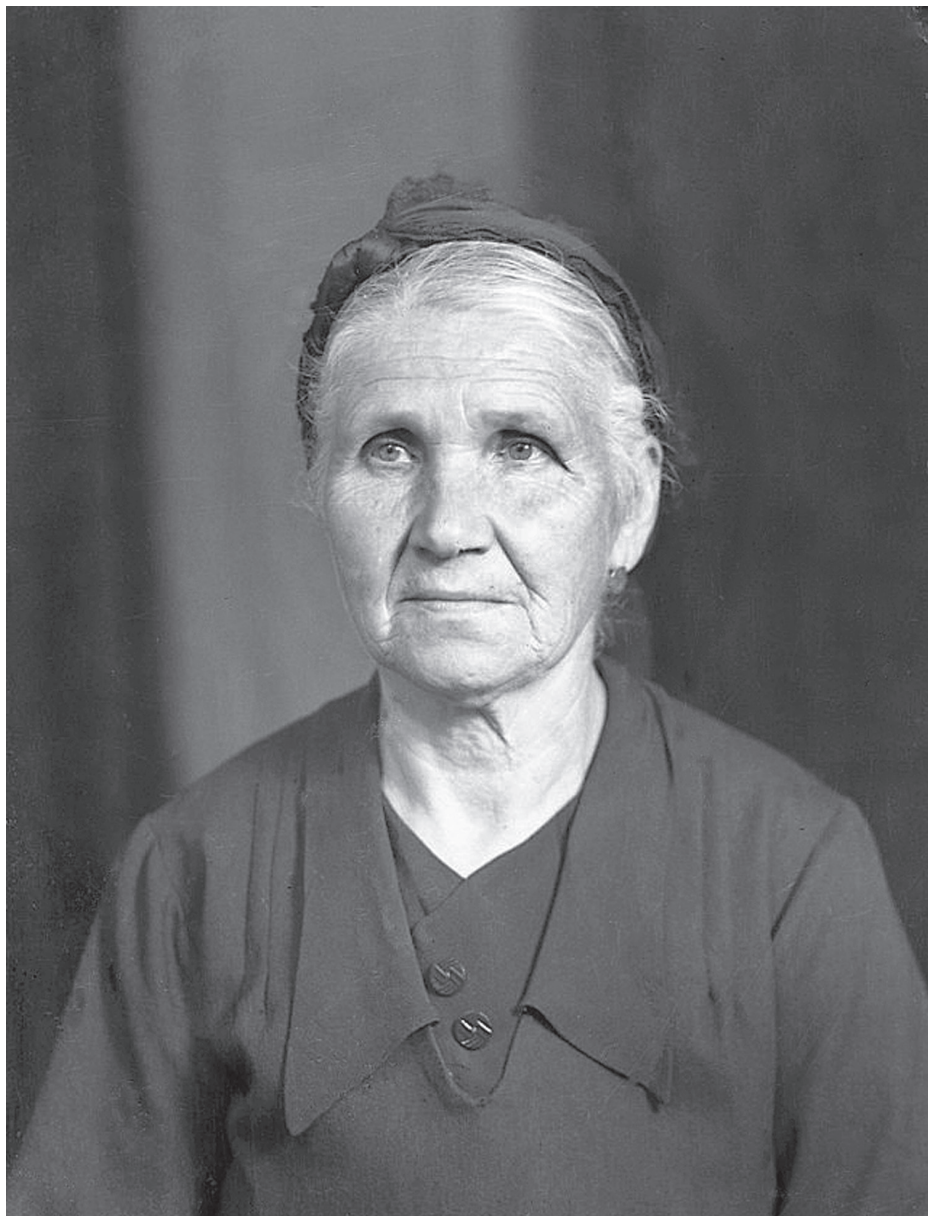






Викторија Поп Стефанија (1880—1976) околу 1950  
Viktorija Pop Stefaniја (1880—1976) around 1950



© Јонче Поп Стефанија

**Наслов || Title:**

Баба Вита — Нотни записи || Baba Vita — Notated songs

**Уредник и нотографија || Editor and notography:**

Леон Стефанија || Leon Stefaniја

**Илустрации || Illustrations:**

Кочо Лештар || Коџо Leštar

**Слика на насловната страница || Title page picture:**

Славко Упевче || Slavko Upevče

**Рецензенти || Reviewers:**

Витја Авсец, Сванибор Петан, Урша Шивиц || Vitja Avsec, Svanibor Pettan, Urša Šivic

**Лектор по македонски || Proofreader for Macedonian:**

Драги Стефанија || Dragi Stefaniја

**Лектор по англиски || Proofreader for English:**

Боби Арнолд || Bobby Arnold

**Дизајн || Design:**

ЛеМаг || LeMag

**Издавач || Publisher:**

НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Народен музеј — Охрид; НУ Народен музеј "д-р Никола Незлобински" — Струга || Institute for Protection of Cultural Monuments and National Museum — Охрид; National museum "Dr. Nikola Nezlubinski" — Struga

**Печат || Print:**

Ирис - Струга || Iris - Struga

Прво издание || First edition

160 примероци || 160 copies

Охрид || Ohrid, 2015

**© Сите права ги задржуваат авторите || All rights reserved by the authors**

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје  
784.4.089.6(497.771)

БАБА Вита : нотни записи [Печатени музикалии] = Baba Vita : notated songs / уредник и нотографија Леон Стефанија ; илустрации Кочо Лештар ; слика на насловната страница Славко Упевче. - Охрид : НУ Завод за заштита на спомениците на културата и народен музеј = Ohrid : NI Institute for the protection of cultural monuments and national museum, 2014 ; Струга : НУ Народен музеј "д-р Никола Незлобински" = Struga : National museum "Dr.Nikola Nezlubinski". - 85 стр. : ноти ; 24 см

Текст напредно на мак. и англ. јазик. - Тираж 160. – Јазични забелешки кон песните / Драги Поп Стефанија: стр.82-85

1. Насп. ств. насл. 2. Стефанија, Леон [уредник] [нотограф] 3. Поп Стефанија, Драги [друго]

а) Народни песни - Мелограми - Охрид

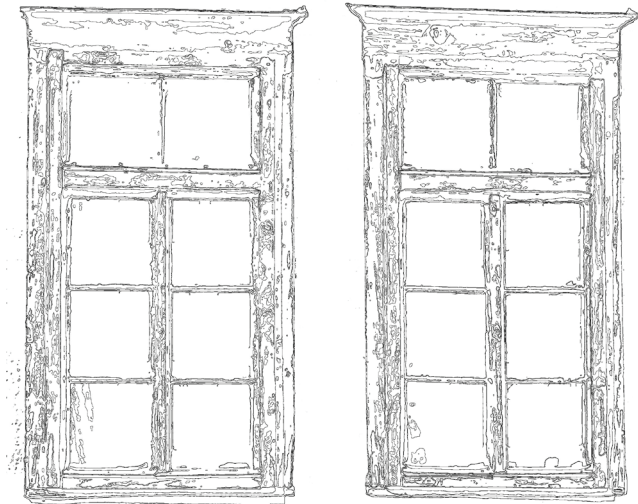
COBISS.MK-ID 97495562

ISBN 978-9989-2772-9-0

# СОДРЖИНА || CONTENTS

Предговор    Foreword	7
Кратенки    Abbreviations	14
Абре Ко́ло, мамин Ко́ло	15
Ај девојче, црнојоко I	16
Ај девојче, црнојоко II	17
Ај девојче, црнојоко III	18
Ај девојче, црнојоко, не стој пред мене	19
Ајде, Ајде, моме Стојне	20
Али врвит којна, којна, Лазаре	21
Антице, мори, Антице	22
Болен ми лежит	23
Бор садила мома Евгенија	24
Брала моме, брала моме, Лазаре	26
Бурјано, Бурјанке	27
Васе, Васе, ајде да си бегаме	28
Веќе ми се здодејало	29
Дај ми боже крилја лабедови	30
Де море моме	31
Девојчина — гугуфчина	32
Дојде глуфчето — изеде фитил'чето	33
Долетало пиле	34
Едно девојче мало од дванајесет години	35
Израсло дрво срет море	36
Ја изгореф, ја прегореф	37
Ја излези — јунакова мајко	38
Ја сум Рисе од Пашана	39
Кадри бефне, вредни бефне	40
Кажу моме вистината	41
Калугер ми коло водит	42
Кинисала, Лазаре, бела Неда	43
Кирџишче, јабџишче	44
Кога беф офчарче	45
Кога на војна трнале	46
Кога се Јана родила	47

Кој ти чукат на вратата	48
Крај селото до три чешми	49
Легнало моме, заспало	50
Марије, бела Марије	51
Марије, бело мори, Марије	52
Марике, турски карафил	53
Мерит Тончо сто драм алва	54
Набедили сиромаха Ивана	55
Наша кујка заличила	56
Невесто, мори невесто	57
Овде јунак неженат, ју Лазаре	58
Од резаче, на резаче	59
Озгора идет, бабо, сејмени	60
Ојде моме на вода	61
Ој Зарино, прва севдо	62
Останаф сирак сиромаф	63
Пиринско орле — орле крилато	64
Прошетаф горе — прошетаф долу	65
Пушчи ме дедуле	66
Санта ојде на помош	67
Сикфриде граде	68
Сива, сива голџбица	69
Сношчи дошол чужџи јунак	70
Слџнцето трептит да зајдит	71
Стани Станке, ле	72
Стџпил Петко	73
Сум пил вино со три Турци	74
Татунчо страшен ајдутин	75
Тропни ми, тропни, тропажче	76
Фросина сedit на диван	77
Црни горо, црни сестро	78
Шчо ми е мило и драго	79
Шчо се чуло, нане	80
Шо пијано шеташ, либе	81
Јазични забелешки кон песните    Linguistic notes to the songs	82



## Предговор

Мелограмите на песните на Викторија Поп Стефанија (1880, Струга – 1977, Охрид) се подзадоцнето дополнување на втората од двете книги за нејзината фолклорна оставнина. Внукот Драги Стефанија ги издаде книгите под наслов *Викторија Поп Стефанија: Студија (I) и Викторија Поп Стефанија: Народно творештво од охридско и струшко (II)* во 1987 година.\* Како правнук на Баба Вита, музиколог по професија, само ги додавам транскрипциите на снимените песни.

---

\* Охрид: Завод за заштита на спомениците на културата и Народен музеј; Струга: Народен музеј »Д-р Никола Незлобински«, 1987.

## Foreword

In this volume, notated melodies of the songs sung by Viktorija Pop Stefanija (1880, Struga – 1977, Ohrid) are a somewhat belated addition to the second of two books on her folklore heritage. Her grandson, Dragi Stefanija, published them in 1987 under the title *Viktorija Pop Stefanija: Study (I) and Viktorija Pop Stefanija: folklore from the Regions of Ohrid and Struga (II)*.\* As her great-grandson and a musicologist by profession, I have musically notated the songs published in the mentioned books. These songs

---

\* Ohrid: Zavod za zaštita na spomenicite na kulturata i Narodен музеј; Struga: Narodен музеј "Dr. Nikola Nezlobinski", 1987.

Објавени се нотни записи на тие песни, што колку-толку можеше да се транскрибираат, неколку меѓу нив заради практички нејасности си остануваат забележани само на магнетофонска лента. Се разбира, не станува збор за музичка збирка, уште помалку за целосен етномузиколошки приказ на песните од околината на Охридското Езеро: нотографираните песни нашле место на снимките на прабаба ми со поширока, пред сè фолклорна, не само етномузиколошка анализа на истражувачите што ја снимале Баба Вита. Но сепак, иако изборот не е систематски музички одраз на градската и приградската музичка практика од нејзиното време и околина, е доволно репрезентативен, за да покаже поетска широчина на музичкиот регион, поврзан со Охрид.\*

Снимките по кои се правени мелограмиве се сретнуваат кај разни фолклористи: во Охрид, Скопје, Белград, Софија, Париз, Токио, Вашингтон, Канбера. Се надевам дека на нотните ве записи ќе им се придружат и снимки во форма на интернетна страница – но моментално како технички, така и правно, снимки-

form the major portion of those she has narrated and sung to scholars of different scientific backgrounds and different interests. A few of the songs remain untranscribed, mainly due to the unclear recordings. Of course, this set of songs is far from any comprehensive musical collection, and even further from an ethnomusicological survey of the vocal traditions of the Ohrid region. The notated songs were recorded by the scholars with no wider folkloristic perspective in mind and, for this occasion, I have not ventured into an ethnomusicological analysis. However, while the selection does not offer a systematically detailed picture of the urban and local musical practices from her era, I believe they will reveal a glimpse into the poetic width of the musical tradition connected to the region of Ohrid.\*

The songs have been transcribed from the recordings made by various folklorists from Ohrid, Skopje, Belgrade, Sofia, Paris, Washington, and Canberra. Although the recordings have yet to be catalogued for public reproduction, I hope they will soon become available on the internet.

---

\* Убав преглед на македонските музички диалекти нуди Родна Величковска во книгата *Музичките дијалекти во македонското традиционално народно пеење – обредно пеење*, Скопје: Институт за фолклор »Марко Цепенков«, Македонско народно творештво, Народни песни, Книга 17, 2008, стр. 11 и понатаму.

---

\* Nice survey of the Macedonian musical dialects is offered by Rodna Veličkovska in her book *Rodna Veličkovska, Diјalekti vo makedonskoto tradicionalno narodno peenje – obredno peenje*, Skopje: Institut za folklor "Marko Cepenkov", Makedonsko narodno tvoreštvo, Narodni pesni, Kniga 17, 2008: p. 11 ff.



те сè уште не се собрани на едно место во соодветен облик за јавност.

Собранивe песни нудат различни содржини. Јазичните и содржинските потези се објаснети во првата книга на Драги Стефанија. Овде следат само неколку збора за музичките црти.

Музичките облици се делат на различни начини, структурно најчест начин на проучување на народна песна се анализи на ритмичко-метрички и мелодиски црти. За двата аспекти Величковска наведува (превод Л.С.) по три типови\*:

»Во македонската вокална традиција постојат три главни групи од ритмички типови (РТ) [...]. Првата група на ритмички типови (РТ I) – се темели на ритмичка формула со цусто тек што постои како во цезурирана така и во сегментирана верзија; другата група (РТ II) – има во основа рубато ритмика; третата група на ритмички типови (РТ III) – ја представуваат асиметрички аксак ритмови во коишто сите метрички единици не се еднакви и имаат трохеј и дактил за основа [...].

Главната карактеристика на РТ I е моќна и стабилна позиција на акцентот во песната, каде што главните ритмич-

The songs transcribed here are rather heterogeneous. So, in addition to the folkloristic and linguistic aspects elaborated in the books by Dragi Stefanija, a few words regarding the music seem appropriate for this occasion.

While musical forms can be described differently, the structure in folk music is most often described in terms of metro-rhythmic and melodic features. Three concepts for each of these aspects are emphasized in the research of the Macedonian ethnomusicologist Rodna Veličkovska\*:

"In Macedonian vocal tradition there are three main groups of rhythmic types (RT). [...] The first group of rhythmic types (RT I) – is based on the rhythmic formula of giusto beats that exists both in caesuric and segmented version; the second group of rhythmic types (RT II) – has the rubato rhythms for its basis, while the third group of rhythmic types (RT III) – is represented by the asymmetric aksak rhythms, in which all units of measure are not equal, and with trochee and dactyl as its basis [...].

The main characteristic of RT I is the strong prominence and stability of the accents' positions in the song, in which the strikes fall on the first

---

\* Rodna Veličkovska, "Areal investigation and typological systematization of the Macedonian traditional ritual folk singing". Musical Practices in the Balkans, Zbornik radova sa naučnog skupa održanog od 23. do 25. novembra 2011, Beograd: Institute of Musicology, 2012, p. 103.

ки удари се наоѓаат на почетокот на метричката единица. Во реченицата сите граматички акценти се значајни и, главно, совпаѓаат со музичките ритмички удари [...]. Главната карактеристика на РТ II е ритмичката подвижност што базира на силабички групи со чети модификации при кој бројот на слоговите се зголемува или намалува [...]. Во асиметричките (аксак) ритми (РТ III) е главната црта на метро-ритмичките структури е стабилноста на позицијата на акцентите во песната. Во македонското традициско пеење станува збор пред се за метрики од 5/8, 7/8 и 7/16, и практички не се изменуваат.»

За мелодиските типови на македонската народна песна,\* пак, Величковска додава:†

»На првиот мелодијски тип – МТ I – му припаѓаат напеви со разбраната мелодис-

music beat. In the melostanza all grammatical accents appear significant, which mainly coincide with the musical rhythmic strikes [...]. The main characteristic of the RT II is their mobility based on the syllabic groups, which understands frequent modifications, and thus increasing or reducing of the number of syllables. [...]. In the asymmetric (aksak) rhythms (RT III) the main trait of the metro-rhythmic structure is the stability of the accents' positions in the song. In the Macedonian traditional singing they are mostly in 5/8, 7/8 and 7/16 beats and are practically not subjected to any modifications.»

Veličkovska reveals a similarly elemental founding regarding the melodic structures\* of the Macedonian folk song:†

"To the first melodic types – MT I – belong tunes, with a wavy melodic line, almost with-

---

\* На ова место сакам да насочам позаинтересирани читатели на студијата на македонската мелодика од *Трпко Бицевски Мелодиката во македонската народна песна и нејзините релации со другите жанрови, Скопје: Институт за фолклор »Марко Цепенков«, (Посебни изданија; кн. 27), 1997.*

† Rodna Veličkovska, "Areal investigation ...", 106.

---

\* At this point I would encourage for further reading on Macedonian melodic to the study by Trpko Bicevski *Melodikata vo makedonskata narodna pesna i neјzinite relaci so другите жанрови, Скопје: Institut za folklor "Marko Cepenkov" (Posebni izdaniја; kn. 27), 1997.*

ка линија, скоро без скокови. Сите напеви што ја создаваат основата на првата група имаат моно-клеточна структура и се формирани врз основа на повторување на варијациите; амбитусот е во некој примери мала терца, во други кварта [...].

На МТ II му припаѓаат мелодиските линии со скокови нагоре и достигнуваат мелодиска кулминација. Сите песни од овој мелодиски тип се создадени врз основа на мулти-клеточна структура и содржуваат [...]. Тонската рамка на мелодијата може да е поголема од кварта [...]. МТ III е составен од напеви со заеднички потези со првиот и вториот тип. Ја сочувува тонската рамка на кварта и некојпат тритонус на почеток на клетката (карактеристичен за песните од МТ II), а го обележува и присуство (наизглед) на две или повеќе кулминации.«

Елементарната трипартитна поделба на метроритмичките и мелодиските потези Величковска и географски ги мапира:\*

out leaps. All tunes that form the core of the first group are of mono-cellular structure and are formed on the basis of repetition of the variations; the ambitus in some instances is a minor third, and in others a fourth [...].

To the MT II belong the melodic lines that leap upwards, and achieve a melodic culmination. All songs of the mentioned melodic type are of multi-cellular structure and contain. [...] The tonal range of the melody can also be larger than a fourth [...]. The MT III is formed by tunes having common features with melodies from the first and the second type. Preserving the pitch order in the range of fourth, and in some cases an augmented fourth at the beginning of the cell (characteristic of the songs from the MT II), they are characterized by the presence of (seemingly) two or more culminations."

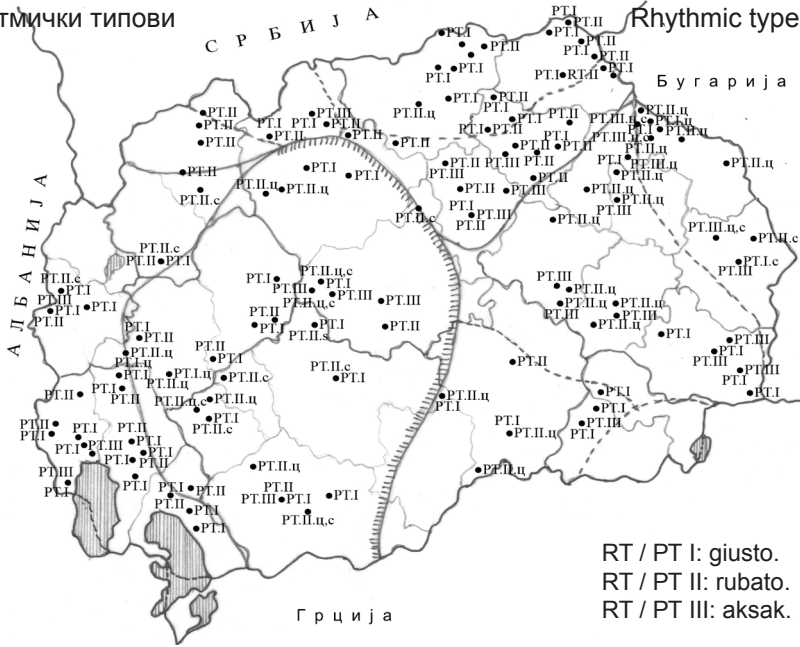
Veličkovska offered geographical visualization of the tripartite concept of rhythmic and melodic types:\*

---

\* Rodna Veličkovska, "Areal investigation ...", 100, 105.

Ритмички типови

Rhythmic types






RT / PT I: giusto.  
 RT / PT II: rubato.  
 RT / PT III: aksak.

Мелодиски типови

Melodic types



MT.I   
 MT.II   
 MT.III 

При мапирањето веројатно јасно се гледа, дека во близина на охридско-струшкиот регион се наоѓаат сите три ритмичкометрички и мелодиски типови. Песните на Баба Вита, собрани во ова издание, нудаат не само убаво естетско богатство, туку и привлечна културно-историска широчина.

Како многу слични збирки со разнородни песни и оваа дава шармантна разноликост. Песните укажуваат на поврзаност со исток (во вид на рубато дикција, метрички сменувања, различни мелизми и “егзотичка” мелика) и западна култура (пред на староградски валцери). Песните покажуваат жива поврзаност со урбана култура и природната околина, ги откриваат ритуалите на животните циклуси и интимните доживувања; покажуваат различни функции во кој музиката се јавувала.

Фотографските илустрации, ставени до скоро секоја песна, се сите редум поврзани со животот во Охрид - како што го зафаќаат префинетите фотографски срцала на Кочо Лештар.

Леон Стефанија

The mapping of the structural concepts in folk songs probably clearly enough indicates that all three types of metro-rhythmical as well as melodic specificities can be found around the Ohrid Lake. Here transcribed songs of Viktorija Pop Stefaniја unfold a nice not only aesthetic but also a charming historical cultural breath.

As similar collections with miscellaneous songs, this collection excels in appealing diversity. The songs indicate different ties to the Eastern traditions (in a form of sometimes emphasized rubato diction, metrical changing and different melismas and “exotic” melic) as well as to the Western culture of waltz songs. Some songs share lively spirit of urban culture as well as the experiences with the beauty of the nature in which it is embedded, they reveal the rituals of the life-cycles as well as the feelings of the intimate experiences; the songs show different functions in which the music was important.

The photographic illustrations enclosed to almost every song are all connected to Ohrid — the city seen through the sensitive lenses of Kočo Leštar.

Leon Stefaniја

## Кратенки || Abbreviations

БС-НС/р – Благојче Поп Стефанија, Невенка Поп Стефанија / реконструкција.

Вар. – Варијанта

Вас. – Миодраг А. Василевиќ, Југословенски музички фолклор 2., Македонија, Београд 1953.

ВЗ – Викторија Зарчева Поп Стефанија

ДС – Драги Стефанија

Ѓорѓ. – Владимир Р. Ѓорѓевиќ, Српске народне мелодије, (Јужна Србија), Скопље 1928.

ЕЏ – Еџевит Џонсон, американска пијанистка, којашто во септември 1938 снимила грамофонска плоча и филм со Викторија. Таа била истовремено и фолклорист, којашто патувала и собирала народни песни и ора од Македонија. Со Викторија и Леон Поп Стефанија, на магаре, ја поминале целата охридска околина. Од неа имаме зачувано една плоча со 6 песни.

ИФ – Институт за фолклор, Скопје.

Јанк. – ЉДЈ

кн. – книга

Кис. – Ѓорѓи Киселинов(иќ), лингвист и преведувач, автор на стихозбирката со македонски народни песни *Охридско-преспанска лира* (Би-

тола, 1926) со анализа на охридскиот и на преспанските говори.

КПС – Кузман Поп Стефанија.

ЉДЈ – Љубица и Даница Јанковиќ, Народне Игре 4., Београд 1948.

Мил. – Миладиновци, Зборник, Скопје 1962; Загреб 1861.

МНП – Македонски народни песни собрани на фестивалите во Битола и Штип на 11 октомври 1947, Скопје 1948.

НМО/ВП – Народен музеј Охрид / Виктор Плевнеш.

НС/р – Невенка Поп Стефанија / реконструкција.

СБНУ – Сборник за народни умотворения, наука и книжнина, Томъ 1.–12. Софија 1889–1900.

ТН/2, ТН – Трајан Никодиноски, магнетофонски записи I и II, Охрид.

Хаџим. – Васил Хаџиманов, Македонски народни песни, моми Тиквешанки, Скопје 1968.

ФМБУ/КМ – Факултет музичке уметности Београд / Коста Манојловиќ. Во архивот на Коста Манојловиќ се наоѓаат 21 песна од Викторија што ги снимил К. Манојловиќ во септември 1940.

Шап. – Кузман А. Шапкарев, ШАПКАРЕВ, 1.-5., Скопје, Сборникъ отъ български народни умотворения, Софија, 1891–1894.

## Абре Ко̀ло, мамин Ко̀ло



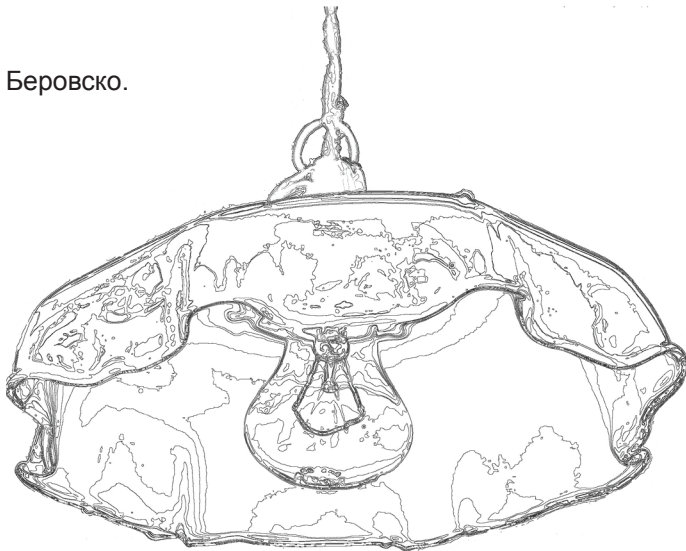
А - бре Ко - ло, ма-мин Ко - ло, ма-ми-на ко - ми - та,  
до - ста ше - таш, ма-мин Ко - ло по Пи-рин пла ни - на.

— А бре Ко̀ло, мамин Ко̀ло,  
мамина комита,  
доста шеташ мамин Ко̀ло  
нис Пирин Планина,  
нис Пирин Планина Ко̀ло,  
нис Македонија.

— Мојата куќа, мила мајко —  
је Пирин Планина.  
Мојата жена, мила мајко  
је пушка малихерка,  
мојте деца, мила мајко  
дробните патрони.

БС—НС/р

Вар.: Вас. 67, Беровско.  
Хаџим. с. 27,  
Кавадарци







## Ај девојче, црнојоко II

Ај де - вој - че, цр - но јо - ко,  
ме и - - з - го - ре, ме пре - го - ре.

Ој девојче црнојоко,  
ме изгоре, ме прегоре,  
ме направи суво дрво,  
суво дрво јаворово.

земи сатър пресечи ме,  
направи ме на две, на три.  
Запали ме силен огон,  
да се сторам ситна пепел.  
Да повејит силен ветер,  
да м однесит во гул башчи.  
Да изникнит гул трандафил,  
гул трандафил, гул карафил.  
Ти да дојдиш, да ме скиниш,  
да ме туриш во пазува,  
во пазува до срцето.

(Секој стих се повторува.)

ДС



## Ај девојче, црнојоко III

Ај де-вој - че, цр - но - јо - ко, ме из - го - ре, ме пре - го - ре, ме на -

пра - ви су - во д - р - во, су - во д - рво ја - во - ро - во.

Ој девојче црнојоко,  
ме изгоре, ме прегоре,  
ме направи суво дрво,  
суво дрво јаворово.

земи сатър пресечи ме,  
направи ме на две, на три.  
Запали ме силен огон,  
да се сторам ситна пепел.  
Да повејит силен ветер,  
да м однесит во гул башчи.  
Да изникнит гул трандафил,  
гул трандафил, гул карафил.  
Ти да дојдиш, да ме скиниш,  
да ме туриш во пазува,  
во пазува до срцето.

(Секој стих се повторува.)

ДС



## *Ај девојче, црнојоко, не стој пред мене*



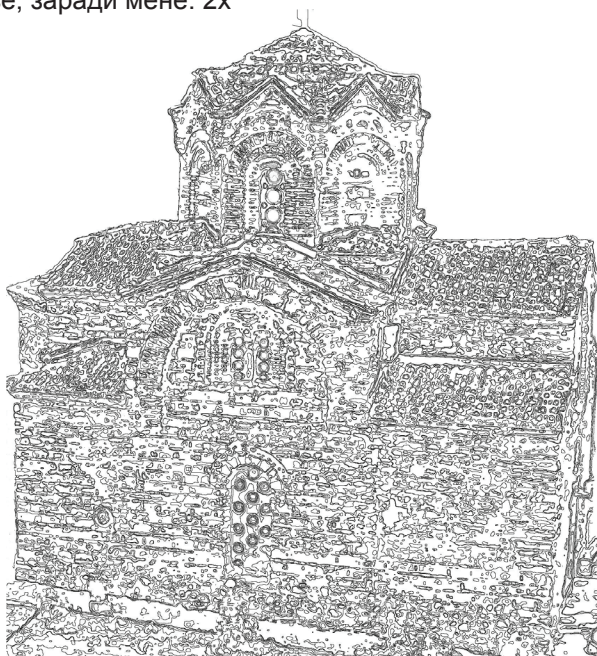
Ај де - вој - че, цр - но јо - ко, не стој пред ме - не



не про - да - вај бр - за - ко - ња за - ра - ди ме - не.

Ај, девојче, црнојоко, не стој пред мене, 2x  
не продавај брза којна заради мене. 2x  
Ако ти су на кџсмедот сама ке дојда, 2x  
не продавај си волове заради мене. 2x  
Ако ти су на кџсмедот сама ке дојда, 2x  
не продавај брза којна заради мене,  
не продај го чифлигот заради мене.  
Ако ти су на кџсмедот сама ке дојда,  
ако су твој кџсмет сама ке дојда.  
Девојче тњко високо, не врви срешту мене, 2x  
не продавај си волове, заради мене. 2x

ФМУБ/КМ



## Ајде, Ајде, моме Стојне



Ај - де, ај - де мо - ме Стој - не, ај - де, ај -  
де, мо-ме Стој - не да бе - га - ме.

— Ајде, ајде, моме Стојне, 2х  
да бегаме.

— Не сум моме за бегајне,  
не сум моме, море Ѓорги, за бегајне.  
Имам платно за ткаејне,  
имам платно, море Ѓорги, за ткаејне.

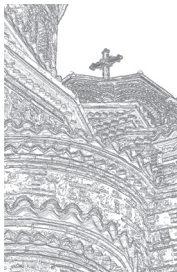
— Остаје го на мајка ти,  
остаје го, моме Стојне, на мајка ти.  
Ем да ткајит, ем да плачит,  
ем да ткајит, моме Стојне, ем да плачит.

— Имам платно за белејне,  
имам платно, море Ѓорги, за белејне.

— Остаје го на сестра ти,  
остаје го, Моме Стојне, на сестра ти.  
Ем да белит, ем да пејит,  
ем да белит, моме Стојне, ем да пејит.

Ајде, ајде да бегаме,  
ајде, ајде, моме Стојне, да бегаме.

— Не сум моме за бегајне,  
не сум моме, море Ѓорги, за бегајне,  
тук сум моме за лубејне,  
тук сум моме, море Ѓорги, за лубејне.



БС—НС/р

Вар.: Вас. 40, Кратовско; Ѓорѓ. 142, Гевгелиско

## Али врвит којна, којна, Лазаре



А - ли вр-вит кој-на, кој-на, Ла - - - за - ре,

Ова песма је пееја за Цветници, от Лазаре. Тије песми, сега, ке се соберефме печес момичина и едно помало — невеста и к излезефме н улица. Ке поминеше некој спроти, ак беше женат, ке му пејефме, на некој женат:

Али врвит којна, којна, Лазаре,  
невеста му којна држит, Лазаре  
Фњсна којна та одбегна, Лазаре (се повторува на крајот од секој стих)  
тамо горе - ливаѓето,  
ни косени, ни возени.  
Немој ногу, не врти не,  
није ногу ќе сакаме,  
пет илјади и пет аспри,  
пет илјади да се ваши,  
а пет аспри да се наши.  
Замногодини! (ако добиеле пари. Ако не пак:)  
Да с имаше парица,  
ке си купеше капица,  
н одеше со та лучница.

Е сега, ак беше јунак, ќе поминеше.

ТН/2



## Антице, мори, Антице

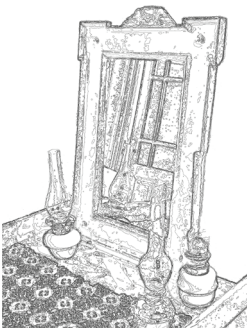


Ан - ти - це, мо - ри, А - н - ти - це,  
 шчо пус - ти кѣс - мет си и - ма - ла: сес - тра ти  
 по - ма - ла мѣ - - же - на, а ти - по -  
 го - - - ле - ма, не св - р - ше - на.

Антице, мори, Антице,  
 шо пусти кѣсмет си имала:  
 сестра ти помала мѣжена,  
 а ти поголема - не свршена.  
 Антице, мори, Антице,  
 шо пусти кѣсмет си имала.  
 Та момче стројник ти дојде,  
 а тебе не ми те дадоје,  
 на стројникот му рекоје:  
 — Ако је сакаш помалана,  
 ако је сакаш малата,  
 малата - кира Василикија.  
 Жалосно, моме, жалосно,  
 жалосно, ти ке си умриш.  
 Антица ми је свршена  
 за Димитрија Робета.  
 Антице, мори, Антице,

шо пусти кѣсмет си имала.  
 Жалосно ...  
 На душа да те имајет  
 татко ти, та и мајка ти.  
 Антице, мори, Антице,  
 шо пусти кѣсмет си немала.  
 На стројникот му рекоје:  
 — Антица ми је посвршена  
 за Димитрија Робета.  
 Антице, мори, Антице,  
 жалосно, ти ке ми умриш.  
 Антице, мори, Антице,  
 никојпѣт не ке се свршиш.  
 Жалосно, моме, жалосно,  
 никојпѣт не ке се свршиш.

ФМУБ/КМ

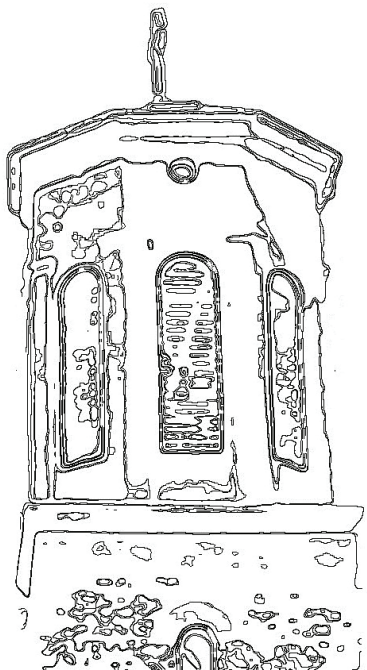


## Болен ми лежит

Bo - len mi le - жит Ми-ле поп Јор - да - нов. На гла-ва му се - дит  
ста - ра му мај - ка, жал - но го жа - лит, мил - но го пла - чит.

Болен ми лежит Миле поп Јорданоф. 2x  
На глава му седит стара му мајка,  
жално го жалит, милно го плачит.  
Дробни сълзи ронит, милно го жалит,  
милно го жалит, жално го плачит:  
— Ја стани ми, стани, моје мило чедо. 2x  
Твојте другари по сокаци шетет, по сокаци шетет,  
жални песни пејет.  
Жални песни пејет, тебе те споменвет:  
Миле поп Јорданоф за нарот загина,  
за нарот загина - за Македонија.  
Неговите сестри - црно облечени 2x  
свадба ке прајет, брата ке женет,  
брата ке женет, за та црна земја.

ВЗ



## Бор садила мома Евгенија

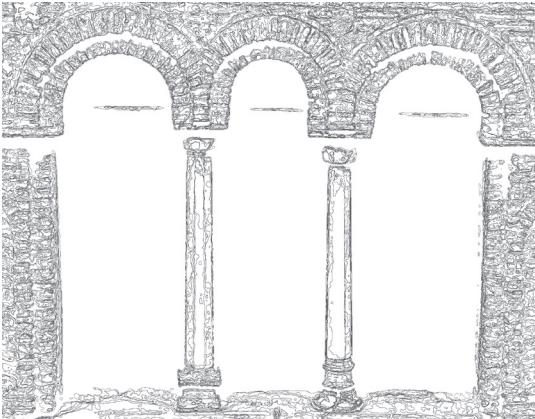
Бор са - ди - ла мо - ма Ев - ге - ни - ја, Бор - са -  
 ди - ла мо - ма Ев - ге - ни - ја, бор - са -  
 ди - - - ем бо - гу мо - ли - ла:

Бор садила мома Евгенија, 2х  
 бор садила ем богу молила:  
 – Дај ме боже бор да ми порастит, 3х  
 да се качам на борои ветки: 2х  
 Да си видам срет море гемија.  
 Во гемија, окован делија – 3х  
 рџе му се зинцир заключени, 3х  
 носе му се букаги стегнати, 3х  
 на рамена два сиви сокола. 3х  
 Попита го мома Евгенија: 3х  
 – Сош ги раниш тије два сокола? 3х  
 – Фелче сечам – соколи и ранам. 3х  
 сълзи ронам вода и напивјам. 3х

ДС

Вар.: МНП 253, Струмичко;  
 СБНУ 8., 10, Прилеп.

(Секој стих се повторува 3х.)





## ВАРИЈАНТА I

Бор садила мома Евгенија  
бор садила јем богу молила:  
– Дај ми боже бор да ми порастит.  
Да се качам на борои ветки,  
да си видам прек море гемија.  
Во гемија - окован делија.  
Рџце му се зинџир заклучени,  
носе му се букаги стегнати,  
на рамена - два сиви сокола.  
Попита го мома Јевгенија:  
– Сош ги храниш тије два сокола?  
– Фелче сечам - соколи ги хранам,  
сълзи ронам вода и напивјам.

KM/ФМУБ

## ВАРИЈАНТА II

Бор садила мома Евгенија, 2x  
бор садила ем богу молила:  
- Дај ми боже бор да ми порастит. 3x  
Да се качам на борои ветки. 3x

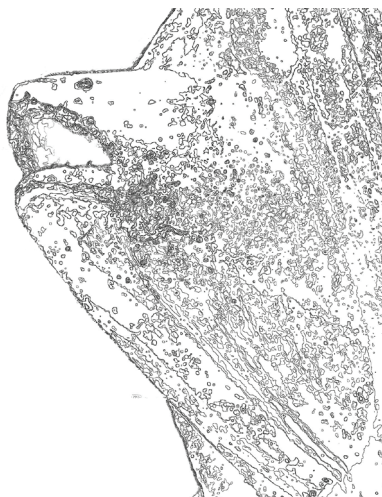
## ВАРИЈАНТА III

KM/2

Бор садила мома Евгенија,  
бор садила ем богу молила:  
дај ми боже бор да ми порастит,  
да се кача на борои ветки.  
Да си вида сред море гемија,  
во гемија окован делија.  
Раце му се синџир заклучени,  
носе му се бука истегнати,  
на рамена два сиви сокола.  
Го опита мома Евгенија:  
сош ги храниш тие два сокола?  
Одговара окован делија:  
Парче сечам соколи и хранам,  
сълзи ронам вода и наповјам.

(Секој стих се повторува 3x.)

TH



## Брала моме, брала моме, Лазаре



Бра - ла мо - ме, - бра - ла мо - ме зе - ле - ни - ка, зе - ле - ни - ка.



Ми на - бра - ла, ми на - бра - ла до два ску - та, до два ску - та.

Брала моме, (2x) Лазаре, зеленика. (2x)  
 Ми набрала, (2x) Лазаре, до два скута. (2x)  
 Ми седнала, (2x) Лазаре, рамни дворје, (2x)  
 да ми вијат, (2x) Лазаре, зелен венец. (2x)  
 Ми јувила (2x) Лазаре, до два венца. (2x)  
 До два венца, (2x) Лазаре, босилкоји. (2x)  
 Дојде лудо, (2x) Лазаре, се изгледа. (2x)  
 Пушчи рџка, (2x) Лазаре, му го грабна. (2x)  
 луто моме, (2x) Лазаре, го прокълна: (2x)  
 — Да би дал бок, (2x) Лазаре, сви градишча, (2x)  
 сви градишча, (2x) Лазаре, да ишеташ. (2x)  
 Нигде место, (2x) Лазаре, да не најдиш. (2x)  
 Пак да дојдиш, (2x) Лазаре, рамни дворје. (2x)  
 Да ми речиш: (2x) Лазаре, “Дај ми моме, (2x)  
 дај ми моме (2x) Лазаре, клучојите, (2x)  
 да видиме, (2x) Лазаре, кој имат нџтре? (2x)  
 — Ми имаше, (2x) Лазаре, два јунака, (2x)  
 два јунака, (2x) Лазаре, камен фрлет. (2x)  
 Две дечина, (2x) Лазаре, лопка игрет; (2x)  
 Две девојки, (2x) Лазаре, гергеф везет; (2x)  
 Две Бугарки, (2x) Лазаре, платно ткајет; (2x)  
 Две Гркини, (2x) Лазаре, срма точет; (2x)  
 Две Влаинки, (2x) Лазаре, чорап плетет; (2x)  
 Две старици, (2x) Лазаре, цркфа одет. (2x)



ФМУБ/КМ

Вар.: Мип. 292, Охрид;  
 Шап. 78, Охрид; СБНУ, 8.,  
 2, Охрид.

## Бурјано, Бурјанке



Бур - ја - но, Бур - јан - ке, сал ти ли си мо - ма?  
Сал ти ли си мо - ма, сал ти знајш ли да пе - јиш?

Бурјано, Бурјанке  
сал ти ли си мома?

Сал ти ли си мома,  
сал ти знајш да пејиш?

Гласот ти се слушат  
дур до нашта нива.

Сърпот си остајиф  
тебе да послушам,

тебе да послушам,  
која песма пејиш.

Која песма пејиш  
неја да засвириш.

Неја да засвириш,  
ора да напрајиш.

Оро да напрајиш,  
ора за момите,

ДС

Вар.: Вас. 323, Кумановско; Ѓорѓ. 196,  
Битола.

ора за момите,  
башка за момците.  
Клетата Бурјанка  
грозно либе лубит,

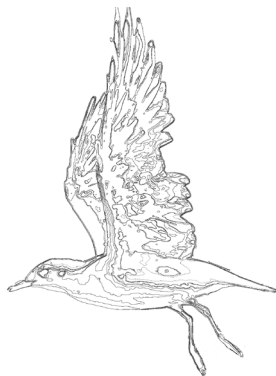
грозно либе лубит  
црноно арапче,

црноно арапче  
со белоно капче.

Очите му сиви  
како летни сливи,

носете му криви,  
како мотовили.

(Секој втор се повторува)



## Васе, Васе, ајде да си бегаме

Ва-се, Ва - - - - се, ај - де да си бе - га - ме, Ва-се,  
 Ва - се, ај - де да си бе - га - ме.

Васе, Васе, ајде да си бегаме. 2x  
 Ако пари немаме, Васе, Васе,  
 барем лубоф с имаме. 2x  
 На маса си седефме,  
 Васе, Васе, локум шекер јадефме,  
 Васе, Васе, локум шекер јадефме.  
 Васе, Васе, ајде да се земаме. 2x  
 Ако пари немаме, Васе, Васе,  
 барем џумбус имаме,  
 Васе, Васе, барем џумбус имаме.

БС—НС/р



## Веќе ми се здодејало

Ај - де, ве - ке ми се, ку - зум мо - ри, зве - з - до,  
здо - де - ја - ло, ле - леј, здо - - де - ја - ло.

Ајде веќе ми се, кузум мори, звездо,  
здодејало, лелеј, здодејало.  
Море од оваја, кузум мори, звездо,  
бекаршчина, лелеј, бекаршчина.  
Море, само легвај, кузум мори, звездо,  
само станвај, лелеј, само станвај.

НМО/ВП



## Дај ми боже крилја лабедови

Музички запис на две линији. Горната линија е мелодијата, додека долната линија е ритмичкиот патрон. Тоналниот знак е два дишања (D), а метарот е 4/4. Текстот е поднесен под нотите.

Дај ми бо - же кри - лја ла - бе - до - ви, ле-ле, ле - ле,  
 дај ми бо - же о - чи со ко - ло - - - ви,

Дај ми боже крилја лабедови, леле, леле,  
 дај ми боже очи соколови,  
 да прелетам Сава ем Дунава, леле, леле,  
 да прелетам Сава ем Дунава.  
 Да си појдам во немечка земја, 2x  
 да јодберам момче спроти мене. 2x  
 Да не пијат вино ем ракија, леле, леле,  
 да не пијат кафе ем дувана.  
 От кафето зъби поцрнеле, леле, леле,  
 од духана - куќа поплукана.  
 Од духана куќа поплукана, леле, леле,  
 од виното постела бълвана.  
 Од виното постела бълвана, леле, леле,  
 од рајкија моме нелубено.

НМО/ВП



## Де море моме



Де мо - ре мо - ме, де мо - - - ме, ле - ле, зъ - шчо си  
би - ла без ве - ра, зъш - чо си би - ла  
бе - з ве - ра, ле - ле, та ве - ра шчо си  
не - ма - ло?

### ВАРИЈАНТА

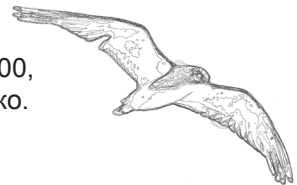
Де море, моме, де моме, лелеј,  
зашчо си била без вера?  
Зашчо си било без вера, лелеј,  
та вера шчо си немало?  
Кога те викнаф - не дојде, лелеј,  
то шчо ти пратиф - не зеде.  
То шчо ти пратиф не зеде, лелеј  
туку ми дојде на соне.  
Туку ми дојде на соне, лелеј,  
во шарената одаја.  
Во шарената одаја, лелеј,  
на таја мека постела.  
На таја мека постела, лелеј,  
на тије алај перници.  
На десна рџка ми лежеше, лелеј,  
душата ти мирисаше.  
Душата ти мирисаше, лелеј,  
како босилок во градина.  
Кога се јот сон разбудиф, лелеј,  
тебе те тука не најдоф.  
"Пуста останала одаја, лелеј,  
оган д изгорит постела."

(Секој два стиха се испејуваат.)

Де море моме, дејгиди,  
зъшчо си било без вера,  
та и вера си немало?  
То шо ти пратиф - не зеде,  
кога те викаф - не дојде,  
туку ми дојде на соне  
во шарената одаја,  
на таја мека постела  
и тије алај перници  
и свилените јоргани.  
На десна рџка ми лежеше,  
душата ти мирисаше  
како босилок в градина.  
Кога се от сон разбудиф,  
тебе те тука не најдоф.  
луто сум јас проколнало:  
"Огон да би је изгорел  
таја шарена одаја.  
Турци да би и плениле  
тије алај перници."

### ДС

Вар.:  
Мил.  
500;  
МНП 100,  
Струшко.



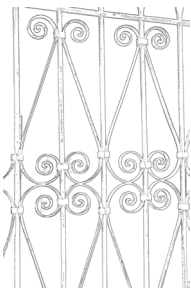
## Девојчина — гугуфчина

Де - вој - чи - на, де - вој-чи - на гу - гуф - чи - на, а -ман,  
гу - гуф - чи - на, де - вој-чи - на, гу - гуф - чи - на. - - -

Девојчина, девојчина - гугуфчина,  
 аман, гугуфчина,  
 девојчина гугуфчина.  
 Път сторите, път сторите да поминам,  
 аман да поминам,  
 да поминам да заминам.  
 Нишчо лошо, нишчо лошо не ви чинам,  
 аман, не ви чинам,  
 нишчо лошо не ви чинам.  
 Ръце ми се, ръце ми се во џепоји,  
 аман, во џепоји,  
 ръце ми се во џепоји.  
 Полни - рамни, полни рамни со еблебли,  
 ајде, со еблебли,  
 полни рамни со еблебли.  
 Негде-годе, негде-годе суво грозје,  
 ајде, суво грозје,  
 негде-годе суво грозје.  
 Овде-онде, овде-онде грукта шекер,  
 ајде, грукта шекер,  
 овде-онде грукта шекер.  
 За да мамам, за да мамам девојчина,  
 ајде, девојчина,  
 девојчина гугуфчина.

Вар.: СБНУ 13, Прилеп (кн. 8.),  
 14, Прилепско (кн. 15.); Вас.  
 218, Кичево; Ѓорѓ. 166, При-  
 леп.

ДС





## Дојде глуфчето — изеде фитилчето

Дој-де глуф-че - то и - зе-де фи - тил - че - то, од - нь-тре кан-дил - це -

то, ле - ле, ле - ле, ле - - - - - - - - - - - - - - - - - - ле...

Дојде глуфчето  
изеде фитилчето,  
однџтре кандилцето,  
леле, леле, леле,  
сега бес шамишче,  
леле, леле, леле,  
моме бе шамишче.

Дојде мачката  
улови глуфчето,  
шо изеде фитилчето,  
однџтре кандилцето,  
леле ...

Падна дрвото  
утепа мачката,  
шо изеде глуфчето,  
шо изеде фитилчето  
однџтре кандилцето,  
леле ...

Дојде огнот  
изгоре дрвото,  
ш утепа мачката,  
ш изеде глуфчето,  
шо изеде фитичето,  
однџтре кандилцето,  
леле ...

БС—НС/р

Вар.: Вас. 211, Кратово; Горѓ.  
168, Прилеп.



## Долетало пиле



За свадба! Е, сега ... обичај. Порано имаше невестава ке је земаје. Поручек ке дојдет со књџтър. Ке дојдеје: таткото, мајката - тије ке дојдеје. И сега, ке пеје песни тамо. Ки пречекеје. Ке ј пеје песмава ко ке дојде тије. Ке рече една песма, ј имаше:

Долетало лепо пиле,  
еј гиди, младо (рефрен што се повторува по секој стих)  
глас донесло от татка ти:  
чес да чиниш на сфекорот  
ушче појке от татко ти.

Глас донесло од мајка ти:  
чес да чиниш на сфекрва ти,  
ушче појке од мајка ти.

Глас донесло од братќа ти:  
чес да чиниш на девери ти,  
ушче појке од братќа ти.

Глас донесло от сестри ти:  
чес да чиниш на золвите,  
ушче појке от сестри ти.

### ВАРИЈАНТА

Долетало лепо пиле,  
ејгиди младо (рефрен по секој стих)  
глас донесло од татка ти:  
чес да чиниш на свекорот,  
уште појке од татка ти;  
глас донесло од мајка ти:  
чес да чиниш на свекрва ти,  
уште појке од мајка ти;  
глас донесло од сестри ти:  
чес да чиниш на золвите,  
уште појке од сестрите;  
глас донесло од братја ти:  
чес да чиниш на деверите,  
чес да чиниш на момчето  
уште појке од себе си.

Да се ќердосате!



ИФ

## Едно девојче мало од дванајесет години

Ед-но-де-вој-че ма - ло од два-на-је-сет го - ди-ни, трам-тџ-рџ-рџ -  
рџ - рџ-рџ-рџ-рџм од два-на - је - се - т го - ди - ни.

Едно девојче мало  
од дванајесет години,  
рџм-тџ-рџ-рџ-рџ-рџ-рџ-рџм  
од дванајесет години.

Н еврејска сколија одеше,  
бела книга учеше,  
рџм ...

Бела книга учеше.  
Бела книга учеше,  
црно писмо пишеше,  
рџм ...

црно писмо пишеше.  
Црно писмо пишеше  
и богу се молеше,  
рџм ...

и богу се молеше,  
— Немат да дојт Русија,  
земјава да ј ослободит,  
рџм ...

земјава да ј ослободит.  
Старите со старците,  
младите - со младите,  
рџм ...

младите - со младите.  
Младите - со младите,  
девојки со јунаци,  
рџм ...  
девојки со јунаци.

(Секои два стиха  
двапати се повторуваат.)

ДС



## Израсло дрво срет море

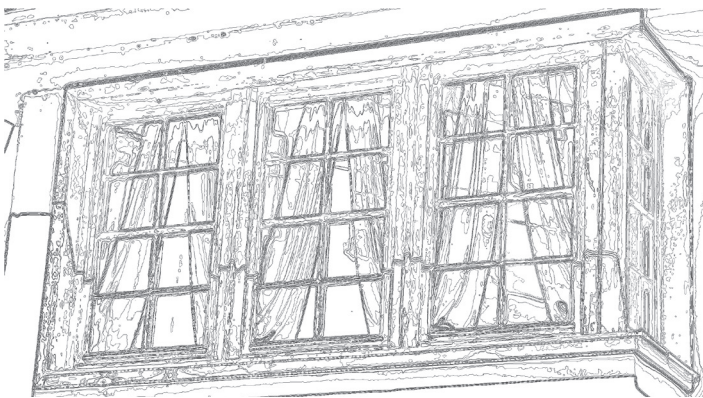
Из-рас-ло др - во сре - т мо-ре, срет мо-ре др-во ви - со - ко.

Др - во - то пу - ш - чи ко - - - реј - на,

Израсло дрво срет море,  
 срет море - дрво високо.  
 Дрвото пушчи корејна,  
 корејната му се стребрени,  
 гранките му се златени.  
 На дрвото имат одајче.  
 В одајчето сedit девојче.  
 Девојче гергеф везеше,  
 јунџче песма пејеше:  
 — Девојче, џанъм, девојче,  
 слези си долу во башча,  
 да видиш башча бес цветке.  
 Како личит башча бес цветке,  
 така личиш и ти бес мене.

(Секој втор стих се повторува.)

НМО/ВП



## Ја изгореф, ја прегореф



Ја из - го - реф,      ја пре - го - реф,      ме на - пра - ви      су - во др - во,

Ја изгореф, ја прегореф,  
ме направи суво дрво,  
суво дрво, јаворово.  
Земи брадва - пресечи ме,  
направи ме на две, на три.  
Запали ме силен огон,  
да се сторам ситна пепел.  
Да м однесиш на гул башчи,  
да изникнит гул трандафил,  
гул трандафил, гул каранфил,  
ти да дојдиш да ме скиниш,  
да ме туриш во пазува.

(Секој стих се повторува.)

БС—НС/р



*Ја излези — јунакова мајко*

Ја излези - јунакова мајко, 2x  
 и-и-и-и-и да си видиш - син ти идат 2x  
 и-и-и-и-и  
 Син ти идат - како сиви сокол. 2x  
 Сна ти носит - како еребица, 2x  
 и-и-и-и-и  
 а сватове, сите брзи којни. 2x  
 и-и-и-и-и

Ке викне. Ова беше свадбарска, кога одет по невестата. Ко д идет дома, мајката да прајт шака, обичај. Седне, народни песми ке се пејеше.

ИФ



## Ја сум Рисе од Пашана

The musical notation is written on a single staff with a treble clef. It begins with a key signature of one sharp (F#) and a 3/8 time signature. The melody consists of several measures, including a repeat sign with first and second endings. The lyrics are written below the notes.

Јас сум Ри - се           от Па - ша - на,           ста - ра мо - ма,   при - ка - за - на,

Јас сум Рисе от Пашана,  
стара мома, приказана,  
стара мома, приказана,  
приказана и без късмет.  
Ако ме видит мајка ми  
шо ме даде за тој Дима,  
за тој Дима пукалото  
шо ми је зеде правината ...

(Секои два стиха се  
повторуваат.)

КПС



## Кадри бефне, вредни бефне



— Кадри бефне, вредни бефне,  
ем ви је зедофне. 2x

— Кадри бефне, вредни бефне,  
ем ви је дадофне. 2x

— То не знајит, то не знајит  
кука да пометит. 2x

— Ак не знајит, ак не знајит  
ќе го научиме. 2x

— То не знајит 2x  
комат да ви месит 2x

— Ак не знајит 2x  
ќе го научиме. 2x

— То не знајт 2x  
момче да ви лубит. 2x

— Ак не знајит 2x  
ќе го научиме. 2x

— Учи карај 2x  
ука не фашчало. 2x

Свадбарска. А пак седне имаше, Струга, во Струга овје обичаји. И други песни на свадбата, веќе, се пеје, ора играје. Да речиме со пејејне се пејеше и ко да оде по невестата. Ке речеје, ке пеје песни, пџтем: *Веќе ми се здодејало.*

НМО/ВП





## Кажи моме вистината



Ка-жи мо - ме ис-ти-на - та: лú-биш ли - ме, ла-жиш ли - ме?  
Дал со ме - не се под-иг - ру - ваш, да ти ми - нит вре-ме - то.

Кажи моме вистината,  
лúбиш ли ме, лажиш ли ме,  
да л со мене се подиграваш,  
да ти минит времето. 2x  
Сечи моме русо косе,  
сплети скала да се качам,  
да ти влезам в одъжчето,  
да ти видам бело лице  
ем рудото ти грло.  
Јас милувам да те гледам  
на гергефот кúш шо везиш,  
слатки песни кúш шо пејиш  
ем лично ми се смејиш. 2x  
Јас ќе умрам во кајчето,  
фрлите ме во морето,  
нак ме јадет, моме, морски риби  
ем солената вода. 2x  
Јас ќе умрам, ти ќе жалаш,  
ти без мене не ќе живиш  
и на сонце ќе ме сонвиш.

ДС

Вар.: Ѓорѓ. 273, Охрид;  
Хаџим. с. 33 Кавадарци.



## Калугер ми коло водит

Ка - лу - фер ми ко - ло - во - дит, ди - рај - ра, ра, ра, ра,  
му за - ги - на ле - во мѝ - де, ди - рај, ра, ра, ра,

Калугер ми коло водит,  
дирај, ра, ра, ра,  
Му загина лево мѝде,  
си го најде турска мома.  
Си г однесе при шивача,  
шивач шије - то се крије.  
Си г однесе при ковачот,  
ковач чукат - то не пукат.  
Си г однесе при златарот,  
златар злати - то се клатит.

(се повторува по секој стих)

БС—НС/р



## Кинисала, Лазаре, бела Неда

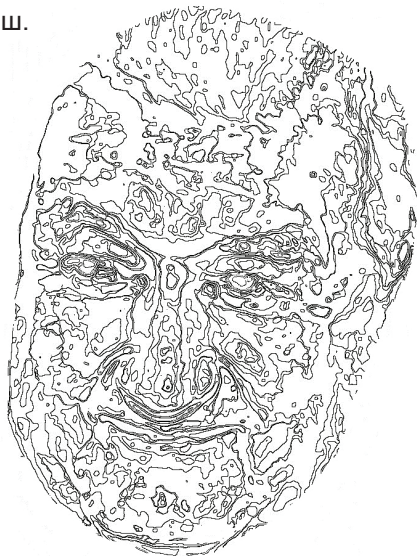
Ки - ни - са - ла, Ла - за - ре, бе - ла Не - да,  
да ми о - дит, Ла - за - ре, на пла - ни - на

Кинисала, Лазаре, бела Неда,  
да ми одит, Лазаре, на планина,  
на планина, Лазаре, на рудина.  
Да променит, Лазаре, девет браткја,  
и десету, Лазаре, братичеду.  
На Неда се, Лазаре, вода спило.  
— Ај, ти Недо, Лазаре, наша сестро,  
слези долу, Лазаре, пот планинче.  
Таму имат, Лазаре, два кладенца,  
еден топол, Лазаре, други студен.  
Тополијот, Лазаре - за перејне,  
студенијот, Лазаре, за пијејне.  
Таму имат, Лазаре, жълто цветкје,  
да не згазиш, Лазаре, да не стъпниш.  
Кутра Неда, Лазаре, не дочула,  
ми газнала, Лазаре, ми стъпнала.  
Ми излегле, Лазаре, самовили,  
самовили, Лазаре, самодиви.  
Је-сакајет, Лазаре, бело лице,  
бело лице, Лазаре, бело усте.  
Кутра Неда, Лазаре, не им дават.

(Секој стих се повторува.)

И ова је лазарска. Си је игрет.

ТН/2



## Кирџишче, јабџишче

Ки-ра - ци-шче ја-вџн-циш-че, а - мџн, о-диш, и-диш, ца-нџм, во Со-фи-ја,  
 оф а-мџн, а-мџн, о-диш, и-диш, ца - нџм во Со-фи-ја, оф а - мџн а мџн,  
 ал го ви-де мо-је-то мом - че?

Овје песни - велигденски. Тога, цела недела го држеје, то време. И, ке се собереје тука, во некоје дворишче, негдека комшите и ке фатет жени д игрет. Момички, жени. А јас, момиче мало, пикни се тамо, одвај, да и пула овје, песмите. И пејет ... на танец с играше. Није ке је пулефме нејзе ке шо играше на танецот, пејеше ... таја, жената, Благуна Герајчија:

Кирџишче, јабџишче, амџи,  
 одиш - идиш, џанџм, во Софија,  
 оф, амџн, амџн,  
 одиш-идиш во Софија, џанџм  
 ал го виде, џанџм, мојето момче.  
 — Го видоф, го познајиф, џанџм,  
 на стол седит книга пишит,  
 оф, амџн, амџн,  
 на стол седит, книга пишит,  
 џанџм,  
 книга пишит, џанџм, да т остајит.  
 Кирџишче, јабџишче, џанџм,  
 запри си го, амџн, калаузот,  
 оф, амаџн, амџн,  
 да м однесиш во Софија, амџн,  
 во Софија, џанџм, при момчето.

Имам сено за којните, амџн  
 и слатка вечера за тебе,  
 оф, амџн, амџн,  
 да м однесиш во Софија, џанџм,  
 да м однесиш при момчето.  
 Ак ти платит киријата, џанџм,  
 добро ке бидит за него,  
 оф, амџн, амџн,  
 ак не ти платит киријата, џанџм,  
 ке ти дадам, џанџм, бело лице.  
 Ке ти дадам бело лице, амџн,  
 ти да лубиш - тој да гледат,  
 оф, амџн, амџн,  
 Ке ти дадам бело лице, амџн,  
 ти да лубиш - тој да гледат.

## Кога бeф офчарче

Музикална нотация на трети степен, 6/8 такт. Текстът е: Ко - га - бeф - оф - ча - р - че и оф - ци - те ги па - сеф бeф но - гу бла - го да - рен, мак - ър и си - ро - маф. Рефрен: Нај, нај, нај, ни-на-на-на-на нај, на, на, на ...

Кога бeф офчарче  
и офците ги пасеф,  
бев ногу благодарен,  
макър и сиромаф.  
Шом пукнеше зората  
ги вадеф ниф навън  
и свиреф низ гората  
потпрен на некој дъп.  
И денес кога гледам  
офчарче младо јас  
и не знам зъшчо завиждам  
и офкам без глас.

ДС



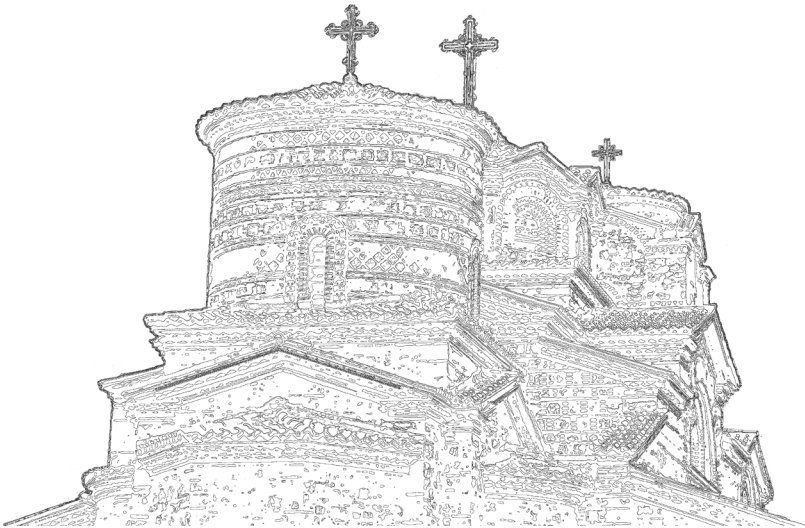
## Кога на војна трнале



Ко - га на во - ј - на тр - на - ле,    жа - лос - ни пе - с - ни пе - је - ле  
и та - ка на те - бе ду - ма - ле,    ду - - - - - ма - ле:

Кога на војна трнале,  
жалосни песни пејеле  
и така на тебе думале, думале:  
— Ако на врак се в рџе дајте,  
никога да не се спасите, спасите.  
Арам да ви је млекото,  
шо мајка ви ве дојила,  
со пресно млеко појила, појила.

БС



## Кога се Јана родила

Ко - га се Ја - на ро - ди - ла, ле - ле, оф а - мън,  
мај - ка је ма - ги - ја сто - ри - ла, ле - ле, оф, а - ман:  
жи - во пи - ле во - ган фр - ли - ла.

Кога се Јана родила,  
леле, оф амън, (Рефрен што се повторува по секој стих во првиот запев.  
мајка је магија сторила: Секој стих се повторува, но вториот пат без рефренов.)  
живо пиле в огон фрлила.  
— Како шо се вртил пилево,  
така да се вртет ергени  
по нашата Јана убава.  
Кога Јана си порастела,  
сама по еден побегнала.

ДС



## Кој ти чукат на вратата

Кој ти чу - кат на вра - та - та тет - ка Ка - те - ри - на? от - во - ри,  
Дес - пи - на и сле - зе до - лу на вра - та - та, је ба - ци рџ - ка - та.

Кој ти чукат на вратата  
тетка Катерина,  
— отвори Деспина  
и слезе долу на врата,  
је баци рџката. 2x  
Нишан је даде Катерина за кира Деспина. 2x  
— Појди горе во одаја тетка Катерино  
на џамфер миндери  
н благо ке ти давам, кафе да пијаш. 2x  
Јас благо не лубам, кафе не ти пијам,  
ти кира Деспина,  
тук кџ ти је мајка ти, ти кира Марија? 2x  
— Сега бргу ми излегла, тетко Катерино,  
излегла по комши.  
— Нишан ти давам Деспино, за кир Ристакија. 2x  
Бок го убил тој Пармага, Пармак Димитрија,  
Пармак Димитрија,  
шо те мами три години и пак не те зеде. 2x  
Колку звезди се на небо, толку пушки ке пукаме,  
ти кира Деспино,  
Деспина ке ја грабиме за кир Ристакија. 2x

ФМУБ/КМ





## Крај селото до три чешми



Крај се - ло - то до три чеш - ми те - че -  
ја, ле - ле, те - че - ја,

Крај селото до три чешми  
течеја, леле, течеја,  
бир и шекер, бир да локум,  
бир да кџс леле, бир да кџс,  
шекер, шербет ем зизан локум,  
бил бизън, леле, бил бизън.  
Крај селото една ливада,  
имаше лело, имаше.  
Во ливада до три ми којна,  
песеја, лело, посеја.  
Крај селото една кукичка  
имаше лело, имаше.  
Там имаше до три жени,  
седеха, лело, седеха.

БС—НС/р



## Легнало моме, заспало

Ле - гна-ло мо - ме, зас - па - ло на - мај - чи - но си ко - ле-но,  
 лег - на-ло мо - ме, зас - па - ло на мај - чи - но си ко - ле-но, ам-ън  
 е - м ѓу-зеј, а - м - ѓн.

Легнало моме, заспало  
 на мајчино си колено, 2x  
 амън ем ѓузeј, амън. (се повторува како рефрен по секои два стиха)  
 Мало ми моме заспало 2x  
 големо сонe видело.  
 Ми поминале три луди,  
 три луди, млади беќари. 2x  
 Првијот шчо ми поминал,  
 тој ми потфрли јаболко. 2x  
 Фторијот шчо ми поминал,  
 тој ми потфрлил злат прстен. 2x

ФМУБ/КМ



## Марије, бела Марије

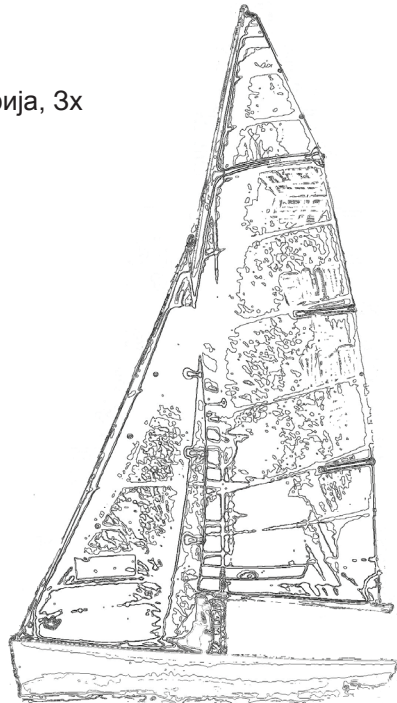


Ma - ri - je, be - la Ma - ri - je, и - диш ли  
да се по - ту - р - чиш бе - ла к њ - д њ - на да ста - ниш.

— Марије, бела Марије,  
идаш ли да се потурчиш? 3х  
бела кџдња да станиш. 3х  
На висок диван да седиш,  
жълти флорини да нижиш,  
на бело грло да редиш.

— Подарок ке ти подарам  
— Долни Сарај со Света Софија, 3х  
езерото сосе гемијата. 2х  
— Џељадин бегу, Џељадин,  
Долни Сарај ми је дедово,  
заедно со Света Софија.  
Долни сарај ми је дедово,  
езерото ми је предедово,  
заедно сосве гемијата.

КПС



# Марије, бело мори, Марије

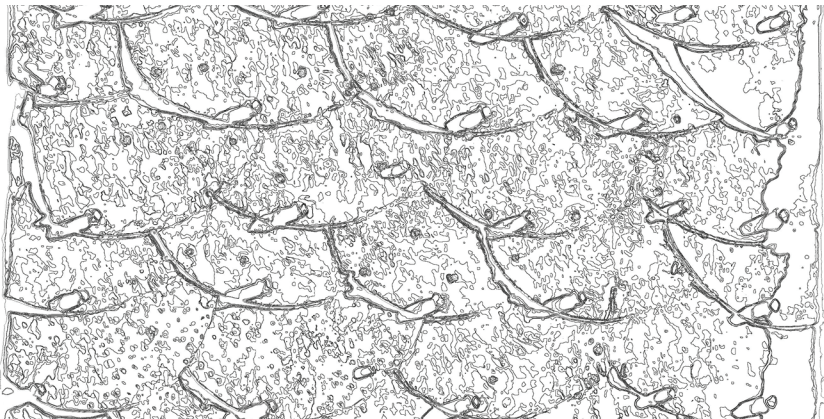


Ма - ри - је, бе - ло, мо-ри, Ма - ри-је,  
шо кро - тко тка - јиш и пла - чиш,  
шо крот - ко, ам - њн, тка - јиш и пла - - - чиш.

Марије, бело мори, Марије,  
Марије, гузел Марије,  
шо кротко ткајиш и плачиш,  
шо кротко, амњн, ткајиш и плачиш.  
Да н ти је разбој расипан, 2x  
да н ти се жици счинати?  
Дејгиди, лудо и младо, 2x  
не ми је разбој расипан,  
не ми је, амњн, разбој расипан, 3x  
не ми се жици счинати,  
не ми се, амњн, жици счинати,  
не ми се жици счинати, 2x  
тук ми је трага заџината,

тук ми је, амњн, трага заџината, 2x  
тук ми је момче на чужџина,  
тук ми је, амњн, момче на чужџина.  
Тук ми је момче на чужџина, 2x  
чужџина, пусти Белиграт,  
чужџина, амњн, пусти Белиграт.  
Не жаљај, млада, не плачи 2x  
голем ти пешчеш пратило,  
голем ти, амњн, пешчеш пратило.  
Пусти останал пешчезот, 2x  
кога ми момчето не дојде,  
кога ми, амњн, момчето не дојде.

ФМVB/КМ



## Марике, турски карафи́л

Ma - ri - ke, tur - ski ka - ra - fíl, De - vet go - di - ni no - se - na  
po be - kar - ski - te ce - po - ji.

Марике, турски карафи́л, 3x  
девет години носена 2x  
по бекарските џепоји.  
Прва година отидоф 3x  
Марика да је посакам.  
Мајка је мене ми рече: 3x  
- Моја Марика мала је.  
Фтора година отидоф 3x  
Марика да је посакам.  
Татко је мене ми рече: 3x  
Немаме дарој за неја.  
Трета година отидоф 3x  
Марика да је посакам,  
сама Марика ми рече: 3x

- Жени се, драги, не чекај.  
Жени се, драги, не чекај 3x  
да не ти минит времето.  
Колку је тешко и жа́лно 3x  
да љубиш моме и не го земиш.

ДС

Вар.: Вас. 384, Скопје, 399, Тиквеш; Ѓорѓ. 38, Скопје; Хаџим. 30, Неготино.



## Мерит Тончо сто драм алва

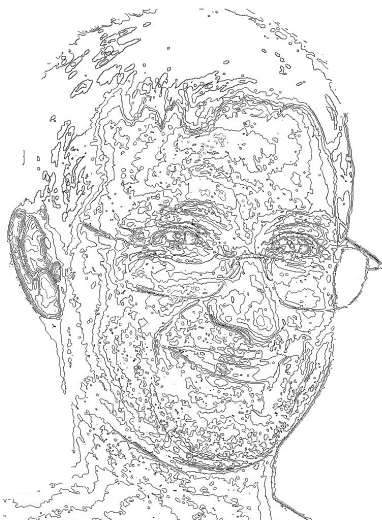
Ме - рит - Тон - чо сто драм ал - ва,  
сто драм ал - ва, мо - ре Тон - чо, ше - кер - ли ја.

Мерит Тончо сто драм алва,  
сто драм алва, море Тончо, шекерлија.  
Однеси је кјј момите,  
кјј момите, море Тончо, охриѓанки.  
Ак те питет од кого је?  
Ти да речиш, море Тончо, од мене је.

(Секој стих се повторува.)

ДС

Вар.: Ѓорѓ. 116, Штип.



## Набедили сиромаха Ивана



На-бе-ди - ли си-ро-ма - ха И - ва - на, И - ва - на,  
ке от - крад - нал ба - би - на - та сла - ни - н - ка,  
ке от - крад - нал ба - би - на - та сла - ни - н - ка.

Набедили сиромаха Ивана, Ивана,  
че откраднал бабината сланинка, сланинка.  
Сиромах Иван си се кълнел, преклиънал:  
"В име Божје, не се добрал до гърненце, гърненце,  
Сал си земал по едното парченце, парченце,  
Докак ништо не оставил в гърненце, в гърненце.  
Пуста баба, шчура баба, ѓаволита, неверна,  
Та ме тури в една пуста тавница, тавница,  
Там да лежам до две, до три недели, недели."

ЉДЈ



## Наша кујќа заличила

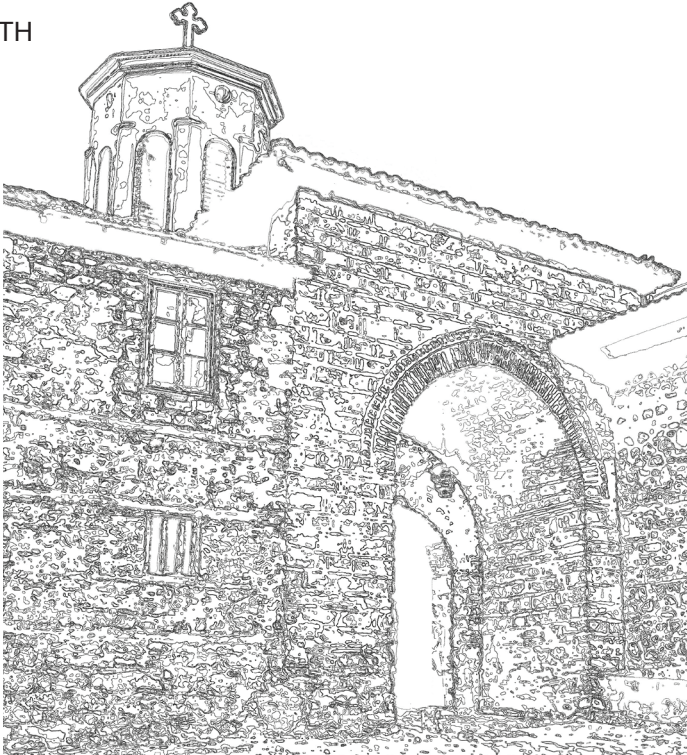


(сватбарски песни)

Наша кујќа заличила,  
Тър-њ-њ-њ  
а вашата огрдела.  
Наша постела заличила,  
а вашата огрдела.  
Наши ношфи заличиле,  
а вашите огрделе.

(рефрен што се повторува по секој стих)

ТН





## Невесто, мори невесто



Не-вес-то, мо - ри не - вес - то, шо крот - ко од - иш, леј  
на во - да. Шо крот - ко од - иш, ле-леј на бо да.

— Невесто, мори невесто,  
шо кротко одиш, лелеј, на вода. 2x  
Да не ти тежит, лелеј, стомните,  
да не ти тежит, лелеј, герданот. 2x  
— Нито ми тежит, лелеј, стомните,  
туку ми тежит, лелеј, меракот. 2x  
Меракот ми је, лелеј, на сарај,  
со дробен зинџир, лелеј, на грло. 2x  
Со дробен зинџир, лелеј, на грло,  
и букагија, лелеј, на носе. 2x  
Ферман ми дојде, лелеј, от Стамбол,  
во Солун, лелеј, ке го носеја. 2x  
Во Солун, лелеј, ке го носеја,  
во солунската, лелеј, апцана.

ФМУБ/КМ



## Овде јунак неженат, ју Лазаре

О - в - де ју - на к не же - нат, ју, - Ла - за - ре.

Рефрен  
рџј, рџј, рџј... ..џј

Овде јунак неженат, ју Лазаре, (се поворува по секој стих)  
 смисли бога сврши го,  
 за Велигден зборви го,  
 за Ѓурговден сврши го,  
 за Митровден жени го,  
 тога се пълни амбари,  
 тога се пълни бочките.

ИФ



## Од резаче, на резаче



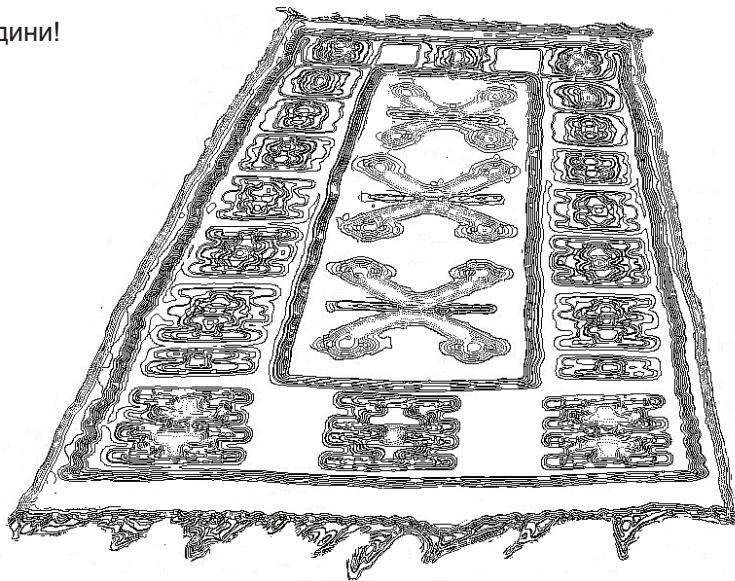
Од резаче, на резаче,  
ој луле, ој

(рефрен што се повторува по секој стих)

да заросит ситна роса,  
от копаче на копаче,  
од резаче, на резаче,  
да заросит ситна роса,  
ситна роса, берикетна.  
Да се родет берикети,  
да се ранет сиромаси,  
џржојте до гръдите,  
ченките до рамејна,  
јџчмените до појаси.  
Дарвите ме со сито,  
да је ситна година,  
дарвите ме со јамаче,  
да је тучна година.

Замногодини!

ТН



## Озгора идет, бабо, сејмени

Оз - го - ра и - дет, ба - бо, сеј - ме - ни, а - јду - т - ска  
гла - ва, ба - бо но - се - ја,

Озгора идет, бабо, сејмени,  
ајдутска глава бабо, носеја,  
јуначка глава бабо, счината,  
ајдутски песни бабо, пееја:  
— Излези, бабо мори, да видиш,  
дан ке го сина бабо, познаиш.

КПС

Вар.: Мил. 219, Струга; Шап. 355, Охрид; Вас. 129, Кратово и 363,  
Лазарополе; Горѓ. 262, Охрид.



## Ојде моме на вода



Ој-де мо-ме на во-да и бе-ка-рот по не-го. Пос-тој мо-ме, по-че-кај,  
да ти ре-чам два збо-ра, два збо-ра, два из - го -ра, јоф а-мън, а - мън

Ојде моме на вода  
и бекарот по него. 2x  
— Постој моме почекај,  
да ти речам два збора,  
два збора, два изгора,  
јоф амън, амън.  
Подај ми го стомнето  
вода да се напијам, 2x  
вода да се напијам,  
срце да си оладам,  
јоф амън, амън.  
Се измами момето,  
му го даде стомнето. 2x  
Не ја фати за стомна,  
тук је фати за рџка,  
оф амън, амън.  
Је го скрши прстенот,  
прстенот елмазлија, 2x  
со дванајесет камејна,  
со тринајесет елмази,  
јоф амън, амън.  
Викна моме да плачит.  
— Малчи моме, не плачи!  
— Малчи моме, не плачи

ела утре на дуќан,  
оф, амън, амън.  
ќе ти купам прстенот,  
ќе ти платам прстенот. 2x  
Не је купи прстенот,  
тук је зеде низата,  
низата со флорини,  
оф амън, амън.



ТН

## Ој Зарино, прва севдо

Ој За - ри - но, пр - ва се - в - до,  
сно - шчи до - ј - доф јас до ма - - - ти.

— Ој Зарино, прва севдо,  
сношчи дојдоф јас дома ти,  
тебе тука не те најдоф,  
тук те најдоф по комшији,  
со твојте посестрими,  
со мојте асетчији,  
кџ се нишаш на нишалка.  
Ој Зарино, прва севдо,  
ако ме лубиш, луби ме,  
ако не - право кажи ми,  
да си го барам чарето,  
да не је губам младоста.  
Младоста течит како река,  
не ке бидит до два века.

(Непарните стихови се  
повторуваат 2x, а парните 4x)

ДС

### ВАРИЈАНТА

— Ај Зарино, прва севдо,  
сношчи дојдоф јас дома ти.  
Сношчи јас дојдоф дома ти.  
Тебе тука не те најдоф,  
тебе тука не те најдоф,  
тук те најдоф по комшији.  
Тук те најдоф по комшији,  
по комшији во аз башчи.  
По комшији во аз башчи,  
кџ се нишаш на нишалка.  
Кџ се нишаш на нишалка,  
со својите посестрими.  
Со својите посестрими,  
со мојите баш душманки.  
Ако ме лубиш - луби ме,  
ако не - право кажи ми.  
Ако не - право кажи ми,  
да не го губам времето.  
Да не го губам времето,  
да не ми минит младоста.

(Секој стих се повторува.)

ФМУБ/КМ



## Останаф сирак сиромаф

Ос - та - наф си - рак си - ро - маф,  
 без мај - ка и бе - с та - - - - тко,

Останаф сирак сиромаф,  
 без мајка и бес татко,  
 та си се главиф слугинче  
 при една млада вдовица.  
 При една млада вдовица,  
 вдовица била Гркинка.  
 Слугувал шо сум слугувал,  
 токму за десет години.  
 Токму за десет години,  
 вдовица со очи не је видоф.  
 Во събота на јутро,  
 вдовица одит на бана.  
 Вдовица одит на бана,  
 момче ми јодит на бербер.  
 Вдовица идат од бана,  
 момче ми идет од бербер.  
 Стретиле ми се, стретиле  
 во једно тесно сокаче.  
 — Добро ти јутро вдовице.  
 — Дал бог добро јуначе.  
 Силен ми ветър вејеше,  
 тулбенот је го одвеји.  
 Тулбенот је го одвеји,  
 лицето тога го видоф.  
 Лицето тога го видоф,  
 од лице слънце грејеше.



НМО—ВП

Вар.: Мил. 394; Вас. 188, Кичево; Ѓорѓ.  
 39, Скопје, 350, Гапичник.

## Пиринско орле — орле крилато



Пи - рин - ско ор - ле, ор - ле кри - ла - то, пи - рин - ско  
 ор - ле кри - ла - то, ви - со - ко ле - та - ш, да - ле - ку гле - даш,  
 шо пуш - ки пу - кет, луге - то оф - кет.

Пиринско орле - орле крилато, 2x  
 високо леташ - далеку гледаш:  
 шо пушки пукет - лугето офкет.  
 Три дена стана откако се чујет: 2x  
 Дали Русија Плевен навлегвит?  
 Или Бугарија Пирин навлегвит?  
 — Ниту Русија Плевен навлегвит,  
 ниту Бугарија Пирин навлегвит,  
 туку се бијет еве Македонци,  
 на Александар славни потомци.  
 Жални комити - жално робувет, 2x  
 крф ке пролевет от Елбасана до Пирин Планина  
 от Пирин Планина до Сфета Гора.  
 Турците ѓржет и војски берет 2x  
 и треперет ко лис на гора. 2x  
 Жални комити - жално робувет 2x  
 крф ке пролејет за Македонија. 2x

ДС

Вар.: МНП 67, Струшко.





## Прошетаф горе — прошетаф долу



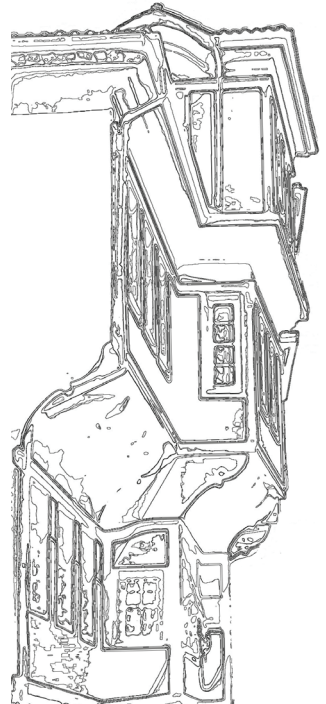
Про-ше-таф го-ре, про-ше-таф до-лу, за да је ви-дам, та шо је са-кам.

Прошетаф горе, прошетаф долу,  
за да је видам, та шо је сакам.  
Видоф, је видоф - горнана мала,  
во мало градинче - босилок садеше,  
босилок садеше, карамфили вадеше.  
Чудам се чудам како да је речам,  
како да је речам, како да је стретнам.  
— Ај, ти девојче, младо девојче,  
подај ми гранка карафилче,  
подај ми китка босилок,  
за да си турам на криво фешче.  
— Ај, ти бре лудо, лудо бре младо.  
ак си женато - гледај си пџотот,  
ак си свршено - крши си вратот,  
ак си јуначе - прескочи плотот,  
јас ке ти дам китка босилок.

(Секои два стиха се повторуваат.)

ДС

Вар.: Мил. 305, Струга.



## Пушчи ме дедуле

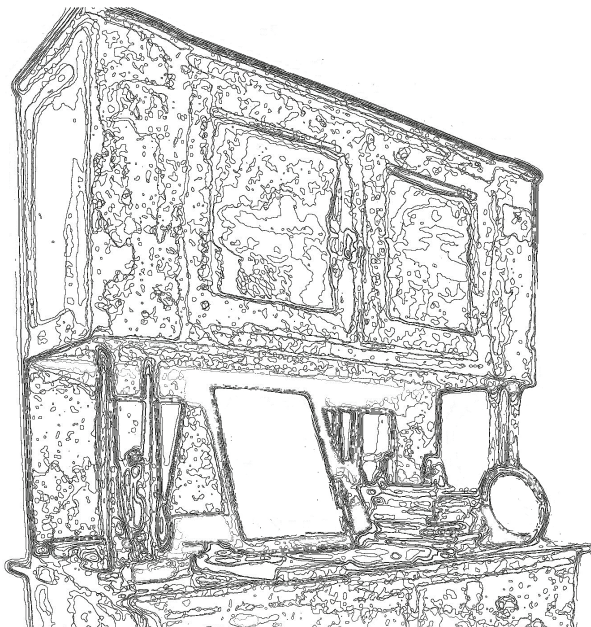
Пуш - чи ме де - ду - ле, ке ти пле - там чо - ра - би, пуш - чи ме де - ду - ле,  
 ке ти пле - там чо - ра - би. Чу - му ми се чо - ра - би, ко те и - мам те - бе

- Пушчи ме дедуле, ке ти плетам чораби.
- Чуму ми се чораби ко те имам тебе.
- Пушчи ме дедуле, ке ти перам кошулі.
- Чуму ми се кошули ко те имам тебе.

(Секои два стиха се повторуваат.)

БС—НС/р

Вар.: Мил., 267, Струга.



## Санта ојде на помош

San - ta oј - de na po-mosh u tet-ka si Ta - шу-ла

Рефрен

хај - ди-ри - ди-ри, хај - ди-ри, у тет-ка си Та - шу-ла.

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp). The first staff is the main melody, and the second staff is the chorus. The lyrics are written below the notes.

Санта ојде на помош  
у тетка си Ташула,  
хај-дири-дири, хај-дири,  
у тетка си Ташула.  
У тетка си Ташула,  
да ми лупет кочани.  
лупиле шо ми лупиле,  
ми легнале да спијет,  
ми легнале да спијет,  
ј угъснале ламбата.  
Стефе се префрли нис пенџера,  
Санта је фати за нога,  
Санта је фати за нога,  
Санта списка до бога.  
— Тетко ле, жити Стефета,  
стан, запали је ламбата,  
стан, запали је ламбата,  
да видиме кој беше.  
— Спи мнуко ле, Санто ле, да не ти је на соне?  
— Не ми је тетко на соне, туку ми је на јаве.

(Се повторува по вториот стих, со додавање на вториот стих)

(Секои два стиха се повторуваат.)

ДС

Вар.: Ѓорѓ. 254, Охрид.



# Сикфриде граде

(последната песна на Викторија)

Сик - фри - де гра - де, рад - вај се се - га,  
се - га - ке пој - дам и фте - бе ке дој - дам,

Сикфриде граде, радвај се сега,  
сега ке појдам и ф тебе ке дојдам,  
нис таја темна, ладна пустина,  
кџ шо сум живејла седум години.  
Дош, снек и ветер во неја трпела,  
невиноста ми сегде тешила.  
Бок нек је видит мојата правда  
и нак ј објавит невиноста моја.

(Секој стих се повторува.)

НС/р



## Сива, сива голъбица



Си - ва, си - ва го - ло - би - ца, къ - ј си се...

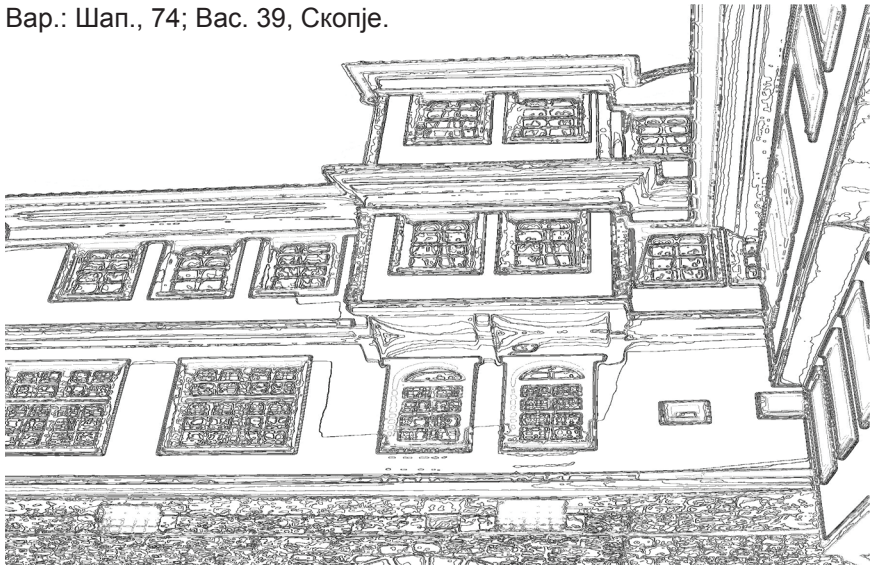
Сива, сива голъбица,  
къј си се осивила?  
Таму горе на бел Дунаф.  
Шо имаше, шо немаше?  
Златна чаша, иконата,  
да служиме младабога,  
младъ бога - божикова.  
Божик ми је на небеси,  
слава ми је по сфа земја.  
Ке дајте, али не?  
Замногодини.

(Ако не дадат.)

Суроф кочан, бабин гъс.

РДБ

Вар.: Шап., 74; Вас. 39, Скопје.

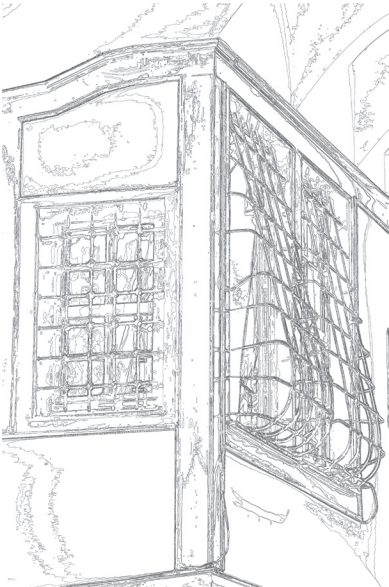


## Сношчи дошол чужци јунак



Снош-чи до - шол чуж - ци ју - нак от чуж - ца зе - мја.

Сношчи дошол чужци јунак, от чужца земја.  
 Ми кондисал чужци јунак, во наши рамни двори.  
 Станал рано чужци јунак, којна ми ружит,  
 којна редит да си сјодвит.  
 Диван стојит мало моме и му зборвит:  
 — Земи мене, ој јуначе, земи со тебе.  
 — Ај, врати се, мало моме, не вратило се.  
 Наше поле је широко, не се доодвит.  
 — Ке се сторам јаребица - ке го прелетам.  
 — Ај, врати се, мало моме, не вратило се.  
 Наше море је глобоко - не се препливјат.  
 — Ке се сторам морска риба - ке го препливам.  
 — Јас си имам лута мајка - лута пиперка.  
 — Та пиперка - јас шекерка, ке је преблажам,  
 (ем со тебе ке кердосам).



(Освен последниов стих сите останати се повторуваат.)

ДС

## Слънцето трептит да зајдит



Солн-це-то тре-п-тит да за-ј-дит мо-ме-то тр-чат по-не-го:

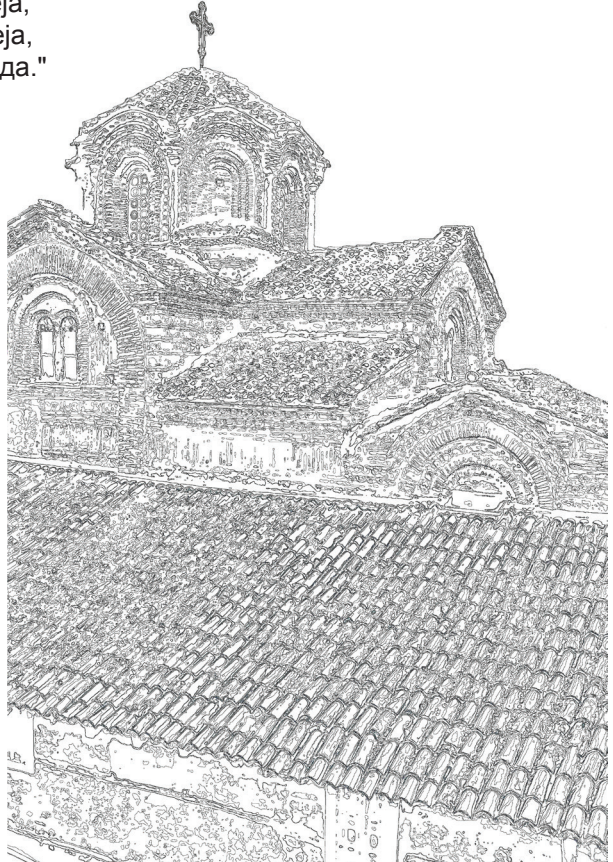
Слънцето трептит да зајдит  
момето трчат по него:

— Постој ми, слънце, почекај  
јас нешто да т опитам:

"Дали се садит босилок  
на сува рида без вода,  
на неградена градина?"

— "Посеј ми моме босилок,  
јас солнце ќе ти угреја,  
јас ветъар ќе ти повеја,  
јас цвета ќе ти одгледа."

ТН/2



## Стани Станке, ле



Ста - ни Стан - ке, ле, ста - ни ду - шо, ле, строј - ни - ци ти до - шле

Стани Станке, ле,  
стани душо, ле,  
стројници ти дошле.

— Шо је ова, ле,  
душо, Станке, ле,  
на белото лице.

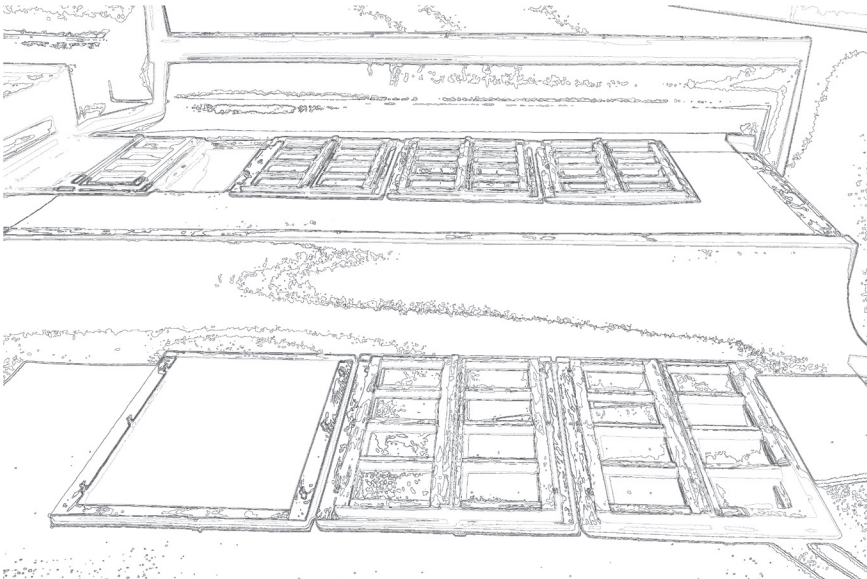
Стани Станке, ле,  
стани душо, ле,  
стројници ти дошле.

Елај да помогниш,  
Станке ле,  
столој да наредиш ...

ДС

Вар.: Ѓорѓ., 137, Гевгелија; Кис., 30.

(Секои три стиха се повторуваат.)





## Стъпил Петко



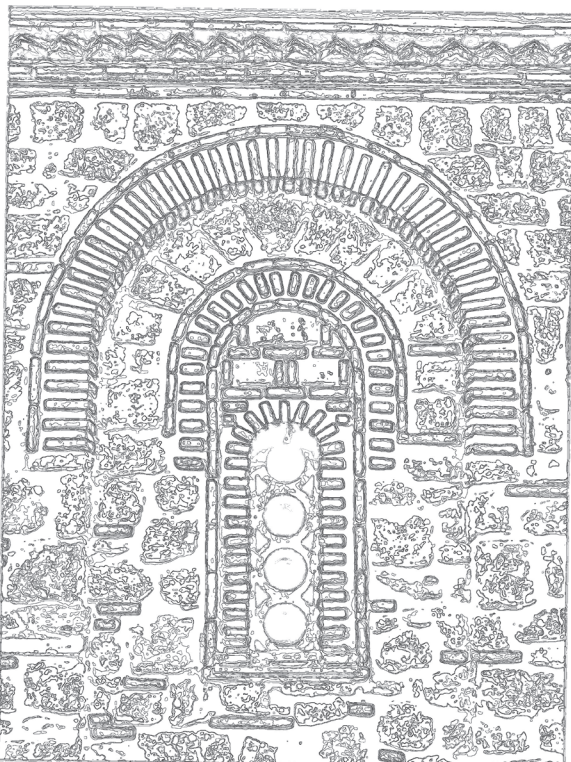
Стъ-пил Пет-ко, ст-пил пет-ко, на мер-ме-ре-н ка - мен.

Стъпил Петко, стъпил Петко,  
на мермерен камен.  
Там си најде, там си најде,  
сива гололица.  
Ми улови, ми улови,  
два сиви сокола.  
Не ми биле, не ми биле,  
два сиви сокола,  
тук ми биле, тук ми биле,  
мојте мили братја.

(Секои два стиха се  
повторуваат.)

БС—НС/р

Вар.: Горѓ., 63, Велес.



## Сум пил вино со три Турци

Сум пил ви - но со три Тур - ци,  
со три Тур - ци, А - на - - - до - л - ци.

Сум пил вино со три Турци,  
со три Турци Анадолци.  
Ми фрлије ифтирије  
от сум карал турска вера,  
от сум лубел турска жена.  
Ми дадоје три дни муфлет:  
ај да се турчам, ај да се губам.  
Си ојдоф при сестра ми,  
при сестра ми, големата:  
— Ај, ти сестро, мила сестро,  
сум пил вино со три Турци,  
со три Турци Анадолци.  
Ми фрлије ифтирије  
от сум лубел турска жена,  
от сум карал турска вера.  
Ми дадоје три дни муфлет:  
Ај да се турчам, ај да се губам,  
а сестра му одговори:  
— Потурчи се, не губи се.  
— Ај, ти сестро, мила сестро,  
шо ке родиш, шо ке крстиш,

све да турчиш, све да губиш.  
Си ојдоф при сестрата,  
при сестрата - помалата:  
Ај, ти сестро, мила сестро,  
сум пил вино со три Турци,  
со три Турци Анадолци.  
Ми фрлије ифтирије  
от сум лубел турска жена,  
от сум карал турска вера.  
Ми дадоје три дни муфлет:  
ај да се турчам,  
ај да се губам,  
а сестра му одговори:  
— Загуби се, не турчи се.  
— Ај, ти сестро, мила сестро,  
шо ке родиш, шо ке крстиш,  
све владици - све патрици.

ДС

Вар.: Мил., 78; Шап., 20, Охрид.



## Татунчо страшен ајдутин



Та-тун-чо стр - шен во - ј - во - да до-шол у мај - ка на гос - ти.  
Стис-на го ма - ј - ка, пре - гр - на, за-ро-ни съ-л-зи за мај - ка.

Татунчо - страшен ајдутин  
дошол у мајка на гости.  
Стисна го мајка, прегрна,  
зарони сълси за мајка.  
— Оди си сине во селото.  
Не ти се смъчи ајдутин  
по тије пусти планини?  
Ајдутин мајка не гледат,  
ајдутин кука не ранит.  
Татунчо мајка послуша.  
Фрли френгија от рамо,  
ојде нива да орат.  
Татунчо оро заигра,  
ајдутски песни си пејт:  
— Къде се чуло, видело,  
ајдутнн нива да орат.  
Пристигна силна потеря  
Татунча си го барајет.

ДС, ТН/2

Вар.: Вас.,  
76.



## Тропни ми, тропни, тропајче



Троп - ни ми, ди - ла тропај-че, дој-ди ми, до - ј - ди Јо-ван-ке.

Тропни ми, тропни тропајче,  
дојди ми, дојди Јованке.  
Не ми карајте момето,  
малко ли ми је донело.  
Малко ли ми је донело,  
шарена крава со теле.  
Шарена крава со теле  
и телето је шарено.

(Секои два стиха  
се повторуваат.)

ЕЦ

### ВАРИЈАНТА

Тропни ми, тропни, тропајче,  
дојди ми, дојди, Јованке.  
Не ми карајте момето,  
малко ли ми је донело.  
малко ли ми је донело:  
шарена крава со теле,  
шарена крава со теле  
и телето је шарено.

Тропни ми ... (како првите два стиха)

Не ми карајте (како првите два стиха)

Малко пи ми је донело:  
шарена мачка с мачина.

Тропни ...

Не ми карајте ...

Малко ли ми је донело:  
шарена свина с свинчина.

ФМУБ/КМ

Вар.: Ѓорѓ., 48, Велес.



## Фросина седит на диван

Фро-си-на се-дит на ди - ва - н, ша - рен гер - ге - ф  
ве - зе - ше, о - д ли - це сь - н - це гре - - - је -  
ше, дур во Ја - ни - но све - - - те - ше.  
Мај - ка - је ји збор-ве - ше: Фро - си - но, мо - ме, у ба - во,  
скри си го бе - ло - то ли - це у - ба - во.

Фросина седит на диван,  
шарен гергеф везеше,  
од лице сџнце грејеше,  
дур во Јанино сфетеше.  
Мајка је је зборвеше:  
— Фросино, моме убаво,  
скри си го белото лице  
со копринена шамија,  
да не го догледат Алил паша.  
Пашата седит на диван  
со шарената дулбија.  
Ушче зборот недоречен,  
ето се двајца сејмени,  
сејмени, двајца гавази,  
от Алил паша испратени;  
на Фросина је зборвеја:  
— Здраво и живо от Алил паша,  
вечер да готфиш вечера  
и постела да постелиш  
во шарената одаја.  
Фросина им одговори:

— Сејмени, море гавази,  
јас вечера не си готфам,  
јас постела не постелвам,  
јас си сум моме рисјанче,  
јас си сум вера крстена.  
Ушче зборот недоречен,  
ето се други сејмени,  
на Фросина је велеја:  
— Голем бакшиш да ни дајш,  
на паша глава му зедоје  
во Стамбол му је носеја.

ФМУБ/КМ



## Црни горо, црни сестро

Цр-ни го-ро, - цр-ни сес-тро, двај-ца да цр-ни - - - - -  
ме, ти со свој - те лис - ја го - ро, јас со мој - та мла - дос.

Црни горо, црни сестро,  
двајца да црниме,  
ти со твојте лисја горо,  
јас со мојта младос.  
Твојте лисја горо, сестро,  
пак ке се разлистет,  
мојата младос, горо, сестро,  
немаат да се вратит.  
Сношчи дојде, горо, сестро,  
и дар ми донесе,  
дар донесе, горо, сестро,  
рџка од јунака.  
На рџката, горо, сестро,  
прстен бурмајлија,

на прстенот, горо, сестро,  
име написано,  
написано, горо, сестра  
од мојето братче,  
од мојето едно братче,  
братче Михајила.  
Црни горо, црни сестро,  
двете да црниме,  
ти за твојте лисја, горо,  
јас за мојта младос.

БС—НС/р

Вар.: Вас., 305, Гари, Дебарско.



## Шчо ми е мило и драго



Шчо ми е ми - ло и дра - го на Стру - га ду - ка - н да и мам,  
оф, ле - ле, ле - ле, сев - до - ле, на Стру - га ду - кан да и - мам.

Шчо ми је мило и драго  
на Струга дуќан да имам, 2x  
оф, леле, леле, севдо ле,  
на Струга дуќан да имам.

(рефрен по 3-от стих)

На Струга дуќан да имам,  
на кепенците да седам, 2x  
оф ... на кепенците да седам.

На кепенците да седам  
црноно кафе да пијам, 2x  
оф ... срцево ми го изгоре.

Струшки девојки да гледам,  
ќде ми одет на вода, 2x  
оф ... срцево ми го изгоре.

ФМУБ/КМ

Вар.: Јанк., 78,  
Кучевиште,  
Мирковци,  
Раштак,  
Скопско; Ѓорѓ.,  
247, Охрид.



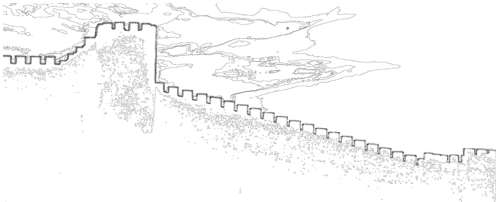
## Шчо се чуло, нане

Шчо се чу - ло, на - не, шчо се чу - ло и раз - бра - ло, ам - њн, и раз - бра - ло,  
 ке ме гра - бит - тој Ни - ко - ла, тој Ни - ко - ла од Зар - че - та.

Шчо се чуло, нане,  
 шчо се чуло и разбрало,  
 амџн и разбрало,  
 ке ме грабит, нане,  
 ке ме грабит, тој Никола,  
 тој Никола  
 од Зарчета.  
 Ке ме грабит, нане,  
 ке ме грабит, нане,  
 со дебрани,  
 со дебрани, нане  
 и мокрани. 2x  
 Ајде да си, нане,  
 ајде да си одбегнине,  
 амџн у вујчута, нане,  
 кир Костадин. 2x  
 Ми прикљука, нане,  
 ми прикљука, на вратата,  
 амџн на вратата.  
 Слезе вујче, нане,  
 слезе вујче, ми офтори. 2x  
 — Шчо сте дошле, сестро,  
 шчо сте дошле н ова доба,  
 амџн н ова доба.  
 — Ке ме грабет, нане,  
 ке ме грабет, со дебрани,

со дебрани, нане,  
 со дебрани и мокрани.  
 Шчо ке видит, нане,  
 шчо ке видит, пълни дворој,  
 пълни дворој, нане,  
 пълни дворој саде Турци,  
 саде Турци, нане,  
 и дебрани.  
 Среде ними, нане,  
 среде ними, тој Никола,  
 амџн, тој Никола.  
 Тој Никола, нане,  
 тој Никола, тој чапкунот. 2x  
 Подај ми го, сестро,  
 подај ми го, шершемето,  
 амџн, шершемето.  
 Јас ке фрлаам, сестро,  
 Јас ке фрлаам, ти ке пълниш.  
 Прво тргна, нане,  
 право тргна на Никола,  
 амџн, на Никола.  
 Ми го јудри, нане,  
 ми го јудри - десно рамо. 2x

ФМУБ-КМ  
 Вар.: Кис., 35.





## Шо пијано шеташ, либе

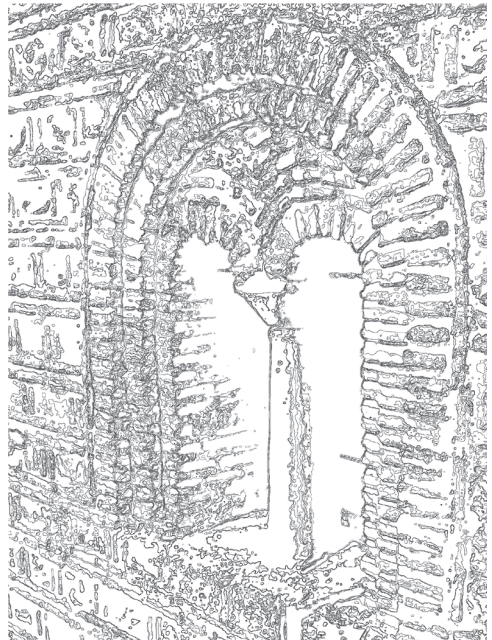
Шо пи - ја - но ше - таш, ли - бе, шо пи - ја - но ше - таш,  
ај-де шо пи - ја - но ше - таш ли-бе, мо-ре, пи-ја-но без ра - ки - ја.

Шо пијано шеташ, либе, 2x  
ајде шо пијано шеташ либе, море,  
пијано без ракија.  
Тебе те прилегат Фиме 2x  
ајде тебе те прилегат Фиме, мори,  
на диван да седиш.  
На диван да седиш Фиме, 2x  
ајде на диван да седиш  
Фиме, мори, жълтици да бројиш.

(Стиховите што свршуваат  
-либе и -Фиме се повторуваат  
во пеењето само првиот пат.)

БС—НС/р

Вар.: Ѓорѓ., 245, Охрид.



## Јазични забелешки кон песните

## *Linguistic notes to the songs*

Речиси по 30 години музичките записи на Викторија поп Стефанија имаат неминлива вредност. Благодарение на компјутерите нотите се пренесуваат на хартија како букви. Арно ама секој не може да запишува ноти како текст. Тоа може само мајстор, кој преку посебна програма и музичко познавање ја чини таа трансформација. Тој знае кога, како и каде да го стави музичкиот запис во петтолинието.

### 1.

Овде првпат се пренесува текстот според охридскиот и струшкиот гласовен систем, без полтронско и политичко посредство. Во изданијата на Народните музеи од Охрид и Струга од 1987 година, на пример, темниот вокал Ъ (= големиот ер), го пренесов на машинопис со 6, не сакајќи да ја ставам нелогичната висока записка позајмена од интерпункцијата! И двете книги ги уредуваше со голема грижа тогашниот директор на Музејот и заводот како што го викаат и денес (не знам зошто Заводот како сервис да е поважен од Музејот – чуварот на народното минато) Паско Кузман кому му беше наредено од обвинителството да се смени 6-ката со високата записка: »'«. Не ми беше јасно зошто да не се стави »Ъ« којшто постои

After almost thirty years the melographs of Viktorija Pop Stefanija have a lasting importance. Today, computers enable skilled professional, through special software and musical erudition, to transcribe the notes to paper as letters. Such a person may know when, how, and where to place the notes on the staff.

### 1

Here, for the first time we have an edit of the Ohrid/Struga phonetic system without a patronizing political intervention. In the publishing of the National Museums of Ohrid and Struga from 1987 I have transcribed the dark vowel Ъ (the back yer) with a 6 in the typesetting, not wanting to use the illogical apostrophe borrowed from punctuation! Both books were carefully edited by then director Pasko Kuzman of the Museum and Institute (do not see why the Institute, as a service, should be more important than the Museum as a caretaker of the national heritage), who was ordered by the office of the public prosecutor to replace the "6" with an apostrophe. I could not understand their resistance to using the back yer, existent in Ohrid and Struga, some parts of western Macedonia, as well as in most of

во Охридско и Струшко и дел од Западна Македонија и речиси во цела Источна и Јужна Македонија као рамноправен член на вокалниот систем што како шести вокал, иако со половина вредност, ќе ја избрише високата запирка »'« и со тоа ќе им се приближиме до писмата на Русите, Украинците, Белорусите и без предрасуди и на Бугарите. Така нема да изгледаат смешни високите запирки како во: к'смет, пијал'к, з'шчо, р'ка, одн'тре, к'д'на, ам'н, ј'чмен, р'м - т'р'м, сл'нце, Ј'но, туку нормално читливи дијалектални форми: късмет, пијалък, а не пијалак или пијалок, зъшчо, ръка, однътре, къдъна (со а ќе биде кадана, од када во бањата), амън, јъчмен, ръм-търъм (рефрен во песните), слънце, Јъно (кварт во Охрид), гъкне (ниту да зине).

Кога директорот Кузман ми рече да ја променам **6** (шеската што им личела на **ь** = ер мал, а можда и на голем), инаку книгите нема да се печатат, му реков по телефон: "*пиши 7 место шест*", го затворив телефонот и се скрив, не се јавував сè додека книгите не се отпечатија со **7** (седумки), ама не со високи запирки! За среќа, тогаш бев во Љубљана и власта македонска не беше толку моќна во Словенија, дури и во социјализмот. Сега **7** (седумката) ја менуваме со **Ъ**, којшто постоел во македонски текстови од 12.-от до минатиот век во изданијата на песните од Венко Маркоски, Лазо Каровски, Волче Наумоски и други и во партизан-

the East and the South, as a rightful part of the system of vowels. As a sixth vowel, although of half duration, the back yer would eliminate the use of the apostrophe for a vowel and thus bring our orthography closer to the Russian, Ukrainian, White Russian and, without prejudice, to the Bulgarian. So we'd drop the comical use of the apostrophe as in: к'смет, пијал'к, з'шчо, р'ка, одн'тре, к'д'на, ам'н, ј'чмен, р'м-т'р'м, сл'нце, Ј'но, and use legible dialect forms: късмет, пијалък and not пијалак or пијалок, зъшчо, ръка, однътре, къдъна (with 'a' it would be кадана, from the bathroom tub), амън, јъчмен, ръм-търъм (refrain in songs), слънце, Јъно (a quarter in Ohrid), гъкне (to be completely quiet).

When the director Kuzman told me to change the **6** (the six that reminded them of the front yer) and may be of the back one too, or the books will not be printed, I told him: »Write **7** instead of **6**,« put down the phone and hid, did not call until the books were printed with **7** (sevens) instead of apostrophes. Luckily, I was then in Ljubljana, Slovenia, where the Macedonian government was not so powerful, even during that time of socialism. Now **7** (seven) is replaced with the back yer that existed in the Macedonian texts from the 12<sup>th</sup> through the last century in the publishing of the poetry of Venko Markoski, Lazo Karovski, Volche Naumoski and others, in partisan fighting orders, reports, official

ски борбени наредби, извештаи, службени текстови, литература, во судството, администрацијата по 1944 година, до појавата на првиот македонски правопис.

## 2.

Друга важна промена е на буквата **љ** со **лј** со надредениот знак горе како во **ќ** и **ѓ**. Зошто? Ако **ќ** и **ѓ** оправдано го измислија нашите постари граматичари зашто не е изговорно еднакво како српските **ћ** и **ђ**, туку е некаде на средината меѓу **ћ** и **к**, односно меѓу **ђ** и **г**. Така и **лј** е на средината меѓу **л** и **љ**. Не е толку меко како **љ** и не е ич тврдо како **л**, туку е помекичко од **л**, како **к** и **г** пред и и е. Полумекоста е некаде на среде. Така и се изговара и се избегнува говорното скопско претврдо **л** пред вокалите од преден ред. На овој начин ќе отпаднат сите правописни двоумења: дали да се става **лј** или **љ** во проблематични ситуации како Билјана или Биљана, ролја или роља. Мој предлог е: **љ** да се замени со **лј** и **њ** да го снеса од македонската кирилица па да се означува со логичното дводелно **н** и **ј**, како во латиницата. И така ниту еден македонски збор не почнува со **њ**.

## 3.

На неговото место, за да не се наруши бројот на буквите од азбуката да се воведи **џ**, како што е сторено во оваа книшка. Ваква идеја не е нова и јас ја примену-

texts, literature, in the courts, and in the administration after 1944, until the appearance of the Macedonian orthography.

## 2

Another important change is of the letter **љ** with **лј** with the diacritic as in **ќ** and **ѓ**. Why? If **ќ** and **ѓ** are justifiably invented by our elder grammarians, how come the pronunciation is not equal to the Serbian **ћ** and **ђ**, but is somewhere between **ћ** and **к**, respectively **ђ** and **г**. So is **лј** between **л** and **љ**. Not so soft as **љ** and not at all hard as **л**, but softer than **л**, as **к** and **г** in front of **и** and **е**. The semi softness is somewhere in between. Thus it is pronounced and so the hard **л** of the dialect of Skopje is avoided before the front rounded vowels. Thus all the orthographic dubiousness falls away: should we use **лј** or **љ** in the problem cases as Билјана or Биљана, ролја or роља. my proposal is: **љ** should be replaced with **лј** and should be removed from the Macedonian Cyrillic and replaced by the logical combination of **н** and **ј**, as in the Latin script. Anyway, there is no word in Macedonian, starting with the letter **њ**.

## 3

Its place, in order not to change the number of the letters in the Macedonian alphabet, should be taken by the back yer, as done in this booklet. This idea is not new and I

вам над 30 години во фолклорни записи на дијалект и прилози на научни собири. Со тоа не сум ги уривал принципите на македонскиот јазик и правопис, туку само сум ги освежувал. Тоа би било безболно козметичко освежување на новиот македонски правопис. Секои педесетина години некои правописни правила менуваат и поголеми цивилизации како во германскиот, рускиот, полскиот и во други јазици.

Јас ги исфрлив несмасните и несоодветни **љ** и **њ** и ги заменив до **л** и **нј**. Високата запирка како интерпункциски, а не фонетски глас, го заменив со **ъ** како  $\frac{a}{2}$  (половина **а**) слично како џокер во покерот. Така, ако се примени овој предлог македонската официјална азбука би имала 31 буква, како сегашната, со новите **л** и **ъ**.

Драги Поп Стефанија

have been implementing it for more than thirty years in the folklore recordings of dialects and in contributions to scientific meetings. I have not been undermining the principles of the Macedonian language and orthography, only freshening them up. That would be a painless refreshment of the new Macedonian orthography. Every half a century, some orthographic rules are being changed by larger civilizations, such as the German, Russian, Polish and other languages.

I have taken out the cumbersome and wrong **љ** and **њ** and replaced them with **л** and **нј**. The apostrophe as punctuation, not a phonetic mark, I have replaced with the back yer as  $\frac{a}{2}$  (half **а**) like the Joker in the Poker game. So, if we apply this proposal, the Macedonian Alphabet would have 31 letters, as so far, with the new, diacritically marked **л**, and the back yer (**ъ**).

Dragi Pop Stefaniija

(Translated by Slavko Stefanoski)